

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA**NUTARIMAS****DĖL UAB „RIMI LIETUVA“ VEIKSMŲ ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS MAŽMENINĖS PREKYBOS ĮMONIŲ NESĄŽINGŲ VEIKSMŲ DRAUDIMO ĮSTATYMO 3 STRAIPSNIO REIKALAVIMAMS**

2015 m. rugsėjo 18 d. Nr. 1S-97/2015
Vilnius

(1) Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba 2015 m. rugsėjo 18 d. posėdyje išnagrinėjo klausimą dėl uždarnosios akcinės bendrovės „RIMI LIETUVA“ (kodas 123715317) (toliau – ir RIMI, Įmonė) veiksmų atitikties Lietuvos Respublikos mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo (toliau – ir MPĮNVDĮ) 3 straipsnio reikalavimams.

Konkurencijos taryba n u s t a t ė:

(2) Tyrimas dėl UAB „RIMI LIETUVA“ veiksmų atitikties Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo 3 straipsnio reikalavimams pradėtas Konkurencijos tarybos 2015 m. gegužės 19 d. nutarimu Nr. 1S-50/2015¹ ir pratęstas Konkurencijos tarybos 2015 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 1S-84/2015².

(3) Tyrimo metu buvo nagrinėjama, ar UAB „RIMI LIETUVA“ ir maisto prekių ir gėrimų tiekėjų sudarytų didmeninio pirkimo-pardavimo sutarčių nuostatos dėl prekių pardavimo skatinimo veiksmų ir išlaidų reglamentavimo, neprieštaruja MPĮNVDĮ 3 straipsnio reikalavimams.

(4) Tyrimo metu dėl tyrimui reikšmingos informacijos buvo susirašinėjama su UAB „RIMI LIETUVA“ ir jos maisto prekių bei gėrimų tiekėjais.

1. UAB „RIMI LIETUVA“ valdomas mažmeninės prekybos tinklas

(5) UAB „RIMI LIETUVA“ valdo 48 parduotuvių, kurios naudoja prekės ženklus „RIMI Hypermarket“ ir „RIMI Supermarket“, mažmeninės prekybos tinklą³.

(6) 2014 m. [KOMERCINĖ PASLAPTIS] RIMI parduotuvių prekybos plotas viršijo 400 m², o įmonės bendrosios pajamos paskutiniaisiais finansiniais metais sudarė daugiau kaip 115 848 008 Eur.⁴

(7) UAB „RIMI LIETUVA“ turi virš 600 tiekėjų, o maisto prekes ir gėrimus iš viso tiekia apie 518 maisto ir gėrimų tiekėjų.⁵

¹ Bylos 1 tomas, 12-13 lapai.

² Bylos 1 tomas, 48 lapas.

³ 2015 m. Konkurencijos tarybos faktinių aplinkybių užfiksavimo protokolas su priedais (bylos 1 tomas, 43-46 lapai).

⁴ UAB „RIMI LIETUVA“ 2015 m. birželio 8 d. rašto priedas Nr. 15 (bylos 3 tomas, 81-82, 86 lapai; bylos 1 tomas, 38-40 lapai).

⁵ UAB „RIMI LIETUVA“ 2014 m. spalio 27 d. raštas (bylos 2 tomas, 1-2 lapai; bylos 1 tomas, 6-7 lapai), 2015 m. birželio 8 d. rašto priedas Nr. 9 (bylos 3 tomas, 19 lapas) ir 2015 m. rugsėjo 4 d. Paaiškinimai dėl tyrimo išvadų (bylos 1 tomas, 73-77 lapai).

2. UAB „RIMI LIETUVA“ su tiekėjais sudarytų sutarčių pobūdis ir nuostatos, susijusios su prekių pardavimo skatinimu

(8) UAB „RIMI LIETUVA“ su maisto prekių ir gėrimų tiekėjais bent jau 2010-2015 m. sudaro ilgalaikes didmeninio pirkimo-pardavimo (tiekimu) sutartis dėl prekių, kurios yra skirtos parduoti vartotojams RIMI mažmeninės prekybos tinklo parduotuvėse⁶.

(9) 2010-2015 m. UAB „RIMI LIETUVA“ visiems tiekėjams, t. y. tiek maisto prekių ir ne maisto prekių, tiek Lietuvos ir užsienio tiekėjams, taiko vienodą sutarties formą, kurioje nurodomos bendro pobūdžio sąlygos. Nuo 2010 m. sutartims su tiekėjais buvo naudojama 2010 m. parengta standartinė sutarties forma (toliau – 2010 m. Sutartis)⁷, bei vėliau – 2012 m. standartinė sutarties forma (toliau – 2012 m. Sutartis)⁸. Abi šios formos turėjo ir priedą Nr. 2 „Bendradarbiavimo sąlygos“⁹ (toliau taip pat – priedas Nr. 2). Sutarties priede Nr. 2 „Bendradarbiavimo sąlygos“ pateikiamos taip pat tipinės nuostatos, kurių pagrindu individualizuojamos tiekimo sąlygos su konkrečiais tiekėjais, atitinkamai užpildant reikiamus šio priedo formos laukelius¹⁰.

(10) Pagal tipines formas UAB „RIMI LIETUVA“ su tiekėjais sudarytos sutartys ir jų priedai Nr. 2 (toliau visi kartu – Sutartys) be kitų sąlygų numatė ir pardavimo skatinimo veiksmus bei jų išlaidas. Įmonė nesudarė individualizuotų sutarčių su tiekėjais, individualios buvo tik tiekėjų skiriamos pardavimo skatinimo išlaidų sumos. Kai kurios standartinės sutarties nuostatos konkrečiam tiekėjui neįsigalioja ir nėra taikomos, nes jose nėra pateikta sutarta reikšmė, pavyzdžiui, pardavimo skatinimo išlaidų dydis¹¹. Dėl pardavimo skatinimo veiksmų ir išlaidų UAB „RIMI LIETUVA“ su tiekėjais taip pat sudarydavo ir atskirus konkrečius susitarimus, pavyzdžiui, dėl konkrečių akcijų organizavimo¹².

(11) Paminėtina, kad 2012 m. Sutartyje, pardavimo skatinimo išlaidų suma yra skiriama ne tiekėjo lygmeniu, bet prekės kategorijos lygmeniu, pavyzdžiui, jei tiekėjas tiekia majonezą bei kečupą ir padažus, ji skiriama atskirai majonezo prekių kategorijai ir kečupo bei padažų prekių kategorijai.¹³ Iki 2012 m. Sutarties priedas Nr. 2 galiodavo vieniems kalendoriniams metams, o nuo 2012 m., t. y. 2012 m. Sutarties priedo Nr. 2 komercinės sąlygos galioja neterminuotai, t. y. tol, kol šalys dėl jų nesusitars iš naujo¹⁴.

2.1. Sutarčių nuostatos dėl pardavimo skatinimo veiksmų ir išlaidų nustatymo, paskirstymo bei mokėjimo ir paaiškinimai dėl jų

(12) UAB „RIMI LIETUVA“ su tiekėjais sudarytų 2012 m. Sutarčių 12.1 punktą numatė tokias bendras nuostatas dėl pardavimo skatinimo veiksmų ir biudžeto išankstinio nustatymo metams:

„12.1. <...> Pirkėjas ir Pardavėjas¹⁵ susitaria dėl bendradarbiavimo marketingo srityje, panaudojant per kiekvienus 1 (vienerius) kalendorinius metus (įskaitant

⁶ Pavyzdžiui, tiekimo sutartys buvo sudarytos dėl įvairių duonos gaminių, šviežios mėsos ir mėsos produktų, pieno produktų, arbatos, atvėsintos ir šaldytos žuvies bei žuvies gaminių, įvairių saldumynų bei saldainių, įvairių pieno produktų, įvairių alaus ir vyno rūšių ir nealkoholinių gėrimų. UAB „RIMI LIETUVA“ 2014 m. spalio 27 d. raštas (bylos 2 tomas, 4 lapas; bylos 1 tomas, 8 lapas) ir 2015 m. birželio 8 d. raštas (bylos 2 tomas, 33 lapas; bylos 1 tomas, 24 lapas) ir jo priedai Nr. 1, 6, 7, 8, 10, 14 (bylos 2 tomas, 37-98, 142-199; bylos 3 tomas, 1-18, 21-55 lapai, 67-78 lapai).

⁷ 2010 m. Sutarties pavyzdys (bylos 10 tomas, 64-71 lapai; bylos 9 tomas, 6-20 lapai; bylos 1 tomas, 51-53 lapai).

⁸ 2012 m. Sutarties pavyzdys (bylos 2 tomas, 9-28 lapai; bylos 1 tomas, 51-53 lapai).

⁹ UAB „RIMI LIETUVA“ 2014 m. spalio 27 d. raštas (bylos 2 tomas, 4 lapas; bylos 1 tomas, 8 lapas) ir 2015 m. birželio 8 d. raštas (bylos 2 tomas, 33 lapas; bylos 1 tomas, 24 lapas) ir jo priedas Nr. 10 (bylos 3 tomas, 21-50 lapai).

¹⁰ UAB „RIMI LIETUVA“ 2014 m. spalio 27 d. raštas (bylos 2 tomas, 1-2 lapai; bylos 1 tomas, 6-7 lapai).

¹¹ UAB „RIMI LIETUVA“ 2014 m. spalio 27 d. raštas (bylos 2 tomas, 1 lapas; bylos 1 tomas, 6 lapas).

¹² UAB „RIMI LIETUVA“ 2015 m. birželio 8 d. raštas (bylos 2 tomas, 31 lapas; bylos 1 tomas, 23 lapas). Vadovaujantis 2012 m. Sutarties 12.3 ir 12.4 punktais, jei [KOMERCINĖ PASLAPTIS] (bylos 2 tomas, 12 lapas).

¹³ UAB „RIMI LIETUVA“ 2014 m. spalio 27 d. raštas (bylos 2 tomas, 4 lapas; bylos 1 tomas, 8 lapas) ir 2015 m. birželio 8 d. raštas (bylos 2 tomas, 34 lapas; bylos 1 tomas, 23 lapas).

¹⁴ UAB „RIMI LIETUVA“ 2014 m. spalio 27 d. raštas (bylos 2 tomas, 4 lapas; bylos 1 tomas, 8 lapas) ir 2015 m. birželio 8 d. rašto 5 priedas (bylos 2 tomas, 139-140 lapai).

¹⁵ Tiekimo Sutartyse UAB „RIMI LIETUVA“ įvardijama Pirkėju, konkretus tiekėjas – Pardavėju, o abu kartu – šalimis. Nutarime naudojant konkrečias Sutarčių formuluotes šie šalių įvardijimai nėra keičiami.

einamuosius metus) Priede Nr. 2 nurodytą marketingo biudžetą, kuri kiekvieniems metams skiria Pardavėjas kaip rėmimo (skatinimo įsigyti) mokesį Pardavėjo mokamą Pirkėjui už Sutartyje numatytų marketingo veiksmų organizavimą. Marketingo biudžeto suma einamiesiems kalendoriniams metams ir paskirstymas atskiroms išlaidoms (marketingo veiksmams) yra nurodytas Priede Nr. 2.¹⁶

(13) 2010 m. ir 2012 m. Sutarčių priedai Nr. 2 „Bendradarbiavimo sąlygos“ numatė detalesnį pardavimo skatinimo veiksmų ir jų biudžeto reglamentavimą, įskaitant biudžeto preliminarų paskirstymą šiems veiksmams:

- (a) 2010 m. Sutarties priedo Nr. 2 „Bendradarbiavimo sąlygos“ 5 punktas:
*„5. <...> Pirkėjas ir Pardavėjas tarpusavyje susitaria dėl bendradarbiavimo marketingo srityje, panaudojant per 1 (vienerius) einamuosius metus ne mažesnę kaip ___(___)¹⁷ <...> dydžio marketingo biudžetą <...>. Šalių susitarimu šis marketingo biudžetas preliminariai paskirstomas kaip nurodyta žemiau:
 ___ <...>, neįskaitant PVM, reklamai Pirkėjo leidžiamuose leidiniuose;
 ___ <...>, neįskaitant PVM, Pardavėjo Prekių prioritetiniams išstatymams Pirkėjo prekybos centruose;
 ___ išimtinai tik už Pirkėjo vykdomas reklamines Pardavėjo prekių akcijas prekybos centruose;
 ___ Pardavėjo ir pirkėjo bendroms reklaminėms kompanijoms;
 ___ kitoms šalių sutartoms marketingo išlaidoms.“¹⁸*
- (b) 2012 m. Sutarties priedo Nr. 2 „Bendradarbiavimo sąlygos“ 6 punktas:
*„6. <...> Pirkėjas ir Pardavėjas susitaria dėl bendradarbiavimo marketingo srityje, panaudojant per kiekvienus 1 (vienerius) kalendorinius metus (įskaitant einamuosius) ___(___) <...>, neįskaitant PVM, dydžio marketingo biudžetą, kuri kiekvieniems metams skiria Pardavėjas, preliminariai paskirstant biudžeto sumas tokiu būdu:
 6.1. ___(___) <...>, neįskaitant PVM, Pardavėjo prekių reklamai Pirkėjo leidžiamuose leidiniuose;
 6.2. ___(___) <...>, neįskaitant PVM, Pardavėjo Prekių prioritetiniams išstatymams Pirkėjo prekybos centruose;
 6.3. ___(___) <...>, neįskaitant PVM, už Pirkėjo prekybos centruose vykdomas išimtinai Pardavėjo prekių reklamines akcijas; ir
 6.4. ___(___) <...> neįskaitant PVM, kitoms šalių sutartoms marketingo išlaidoms.“¹⁹*

(14) 2010 m. ir 2012 m. Sutarčių prieduose Nr. 2 „Bendradarbiavimo sąlygos“ buvo numatyta, kad pardavimo skatinimo biudžeto suma turi būti sumokėta iki metų pabaigos:

- (a) 2010 m. Sutarties priedo Nr. 2 „Bendradarbiavimo sąlygos“ 5.2 punktas:
„5.2. Visa marketingo biudžeto suma turi būti išmokėta ne vėliau kaip iki einamųjų metų gruodžio mėnesio 31 dienos.“²⁰
- (b) 2012 m. Sutarties priedo Nr. 2 „Bendradarbiavimo sąlygos“ 6.7 punktas:

¹⁶ Bylos 2 tomas, 12 lapas. Pavyzdžiui, sutartyje su [KOMERCINĖ PASLAPTIS] (bylos 2 tomas, 42 lapas), [KOMERCINĖ PASLAPTIS] (bylos 2 tomas, 57 lapas), sutartyje su [KOMERCINĖ PASLAPTIS] (bylos 3 tomas, 70 lapas).

¹⁷ Šiose vietose priede Nr. 2, kaip patvirtino ir UAB „RIMI LIETUVA“, buvo įrašomos konkrečios reikšmės sutartos su tam tikru tiekėju. UAB „RIMI LIETUVA“ 2014 m. spalio 27 d. raštas (bylos 2 tomas, 2 lapas; bylos 1 tomas, 7 lapas).

¹⁸ Pavyzdžiui, priede Nr. 2 sutartyje su [KOMERCINĖ PASLAPTIS] (bylos 3 tomas, 23, 27, 31, 34 lapai).

¹⁹ Bylos 2 tomas, 18 lapas. Pavyzdžiui, priede Nr. 2 sutartyje su [KOMERCINĖ PASLAPTIS] (bylos 2 tomas, 51-52 lapai), priede Nr. 2 sutartyje su [KOMERCINĖ PASLAPTIS] (bylos 2 tomas, 63-64 lapai), priede Nr. 2 sutartyje su [KOMERCINĖ PASLAPTIS] (bylos 3 tomas, 76 lapas).

²⁰ Pavyzdžiui, priede Nr. 2 sutartyje su [KOMERCINĖ PASLAPTIS] (bylos 3 tomas, 24, 27, 31, 34 lapai).

„6.7. Visa marketingo biudžeto suma turi būti Pardavėjo išmokėta ne vėliau kaip iki einamųjų metų gruodžio mėnesio 31 dienos.“²¹

(15) Taigi, Sutarčių nuostatos²² įtvirtino prekių pardavimo skatinimo veiksmų ir išlaidų nuostatas, pagal kurias tiekėjai metams turi skirti ne mažesnę nei tam tikrą prekių pardavimo skatinimo biudžetą, kuris paskirstomas preliminariai, numatant nebaigtinį sąrašą išlaidų, ir kuris turi būti bet kuriuo atveju sumokamas iki metų pabaigos.

(16) UAB „RIMI LIETUVA“ paaiškino, kad tiekėjas, atsižvelgdamas į ekonominę naudą sau, susitaria su RIMI dėl to, ar skirti pardavimo skatinimo biudžeto sumą pardavimo skatinimo veiksams tiekėjo prekių atžvilgiu, kokio dydžio sumą skirti, ar jos neskirti, ir tai nėra reikalavimas tiekėjui kiekvienais metais sumokėti nustatyto dydžio pardavimo skatinimo biudžetą²³.

(17) RIMI nurodė, kad tiekėjams siūlo kelis bendradarbiavimo modelius, susijusius ir su pardavimo skatinimo veiksmų bei jiems skirto biudžeto reglamentavimu, dėl kurių sprendžia tiekėjai esminių tiekimo sąlygų derybų pradžioje:

- (a) [KOMERCINĖ PASLAPTIS]²⁴; arba
- (b) [KOMERCINĖ PASLAPTIS] Tiekėjui pasirinkus bendradarbiavimą skiriant pardavimo skatinimo biudžetą, deramasi dėl biudžeto sumos. UAB „RIMI LIETUVA“ teigimu, ši suma priklauso nuo to, kiek tiekėjas aktyviai per atitinkamus metus nori skatinti savo prekių pardavimą, prekių specifikos: masinės prekės, sezoninės prekės, nišinės prekės, bei kokiomis pardavimų skatinimo priemonėmis naudosis²⁵; arba
- (c) [KOMERCINĖ PASLAPTIS]²⁶.

(18) UAB „RIMI LIETUVA“ paaiškino, kad RIMI vienašališkai nenustato pardavimo skatinimo (Sutartyse dar vadinamu „marketingo“) biudžeto, nes jo suma yra sutariama abipusių derybų su tiekėjais metu ir toks susitarimas įforminamas abiejų šalių parašais patvirtintose Bendradarbiavimo sąlygose (sutarties Priede Nr. 2)²⁷. Pagrįsdama šiuos teiginius, [KOMERCINĖ PASLAPTIS].²⁸ Be to, UAB „RIMI LIETUVA“ teigimu, vieni tiekėjai linkę derybų dėl pardavimo skatinimo biudžeto metu suderinti konkrečius pardavimo skatinimo veiksmus, kiti – iš pradžių suplanuoja biudžetą, o po to, konkrečias akcijas. Įmonės nuomone, nepaisant to, koks metodas yra taikomas, UAB „RIMI LIETUVA“ ir tiekėjai bendrai raštu sutaria, kad tam tikras biudžetas ir pardavimų skatinimo veiksmai yra reikalingi²⁹.

(19) UAB „RIMI LIETUVA“ taip pat nurodė, kad yra taikomi keli pardavimo skatinimo biudžeto sumos apskaičiavimo metodai:

- (a) [KOMERCINĖ PASLAPTIS]. Šis metodas labiau taikomas ne maisto prekėms³⁰; arba

²¹ Bylos 2 tomas, 19 lapas. Pavyzdžiui, priede Nr. 2 sutartyje su [KOMERCINĖ PASLAPTIS] (bylos 2 tomas, 52 lapas), priede Nr. 2 sutartyje su [KOMERCINĖ PASLAPTIS] (bylos 2 tomas, 64 lapas), priede Nr. 2 sutartyje su [KOMERCINĖ PASLAPTIS] (bylos 3 tomas, 77 lapas).

²² Nors atitinkamų 2010 m. priedo Nr. 2 ir 2012 m. priedo nuostatų formuluotės gali turėti nereikšmingų redakcinių skirtumų, atsižvelgiant į tai, kad iš esmės jose numatomas analogiškas reglamentavimas, šiame nutarime pirmiausia bus remiamasi ir (ar) teikiamos nuorodos į atitinkamas 2012 m. priedo Nr. 2 formuluotes.

²³ UAB „RIMI LIETUVA“ 2014 m. spalio 27 d. raštas (bylos 2 tomas, 2 lapas; bylos 1 tomas, 7 lapas).

²⁴ UAB „RIMI LIETUVA“ 2015 m. birželio 8 d. raštas (bylos 2 tomas, 29-30 lapai; bylos 1 tomas, 21-22 lapai).

²⁵ UAB „RIMI LIETUVA“ 2015 m. birželio 8 d. raštas (bylos 2 tomas, 29-30 lapai; bylos 1 tomas, 21-22 lapai).

²⁶ UAB „RIMI LIETUVA“ 2015 m. birželio 8 d. raštas (bylos 2 tomas, 31 lapas; bylos 1 tomas, 22 lapas).

²⁷ UAB „RIMI LIETUVA“ 2015 m. birželio 8 d. raštas (bylos 2 tomas, 31 lapas, bylos 1 tomas, 22 lapas).

²⁸ UAB „RIMI LIETUVA“ 2015 m. rugpjūčio 4 d. raštas ir jo priedai Nr. 1 ir 2 (bylos 5 tomas, 58-61 lapai).

²⁹ UAB „RIMI LIETUVA“ 2014 m. spalio 27 d. raštas (bylos 2 tomas, 4 lapas; bylos 1 tomas, 8 lapas) ir 2015 m. birželio 8 d. raštas (bylos 2 tomas, 30 lapas, bylos 1 tomas, 22 lapas).

³⁰ UAB „RIMI LIETUVA“ 2014 m. spalio 27 d. raštas (bylos 2 tomas, 4 lapas; bylos 1 tomas, 8 lapas) ir 2015 m. birželio 8 d. raštas (bylos 2 tomas, 30 lapas; bylos 1 tomas, 22 lapas).

(b) [KOMERCINĖ PASLAPTIS]³¹ [KOMERCINĖ PASLAPTIS].³²

(20) Konkurencijos tarybai apklausus kai kuriuos maisto prekių ir gėrimų tiekėjus, jie pateikė tokius paaiškinimus dėl Sutarčių nuostatų, susijusių su pardavimo skatinimo biudžeto nustatymu:

- (a) Kai kurie tiekėjai nurodė, jog sutarties sąlygos dėl pardavimo skatinimo biudžeto ir veiksnių yra standartinės, vienašališkai nustatytos ir jų UAB „RIMI LIETUVA“ nederina su tiekėjais, o derėtis galima tik dėl biudžeto sumos.³³
- (b) Kai kurie tiekėjai negalėjo paaiškinti, kaip apskaičiuojamas ir nustatomas pardavimo skatinimo biudžetas, kokiais kriterijais ar metodika vadovaujasi RIMI. Įmonė jiems nėra pateikusi su tuo susijusių skaičiavimų.³⁴
- (c) Vienas tiekėjas nurodė, kad konkreti pardavimo skatinimo biudžeto suma nėra apskaičiuojama – ją nustato RIMI. Teigė, kad nuo biudžeto sumos dydžio priklauso tiekėjo asortimento tinkle dydis: kuo jis didesnis, tuo daugiau prekių asortimento pateikiama prekybos tinkle.³⁵

(21) Dėl pardavimo skatinimo veiksnių ir biudžeto paskirstymo pardavimo skatinimo veiksniams UAB „RIMI LIETUVA“ nurodė, kad kartais šalys jau pasirašydamos priedus Nr. 2 „Bendradarbiavimo sąlygos“ susitaria dėl marketingo biudžeto sumos preliminarus paskirstymo konkrečioms pardavimo skatinimo veiksniams pagal 2010 m. priedo Nr. 2 5 punktą ir 2012 m. priedo Nr. 2 6 punktą, kuriame pateiktas pardavimo skatinimo veiksnių sąrašas nėra baigtinis. Įmonės teigimu, tiekėjai metų eigoje dažnai nori keisti šį preliminarų susitarimą ir turėti daugiau laisvės, pavyzdžiui, reaguojant į rinkos sąlygas, tiekėjų konkurentų veiksmus kituose prekybos tinkluose. Vis dažniau susitarimai dėl biudžeto metinės sumos paskirstymo įgyvendinami metų eigoje *ad hoc* susitarimais dėl akcijų organizavimo. RIMI paaiškino, kad net, kai Sutartyse pardavimų skatinimo biudžeto dydis numatomas nedetalizuojant konkrečių pardavimo skatinimo veiksnių, konkretūs pardavimo skatinimo veiksmai yra derinami atskirai, pavyzdžiui, [KOMERCINĖ PASLAPTIS].³⁶

(22) Apklausus kai kuriuos tiekėjus gauti tokie paaiškinimai dėl pardavimo skatinimo biudžeto paskirstymo ir veiksnių numatymo:

- (a) Kai kurie tiekėjai nurodė, kad Sutarčių pasirašymo metu derinama tik pardavimo skatinimo biudžeto suma, o sumos paskirstymas ar veiksmai nėra aptariami.³⁷
- (b) Vienas tiekėjas paaiškino, jog nuo 2012 m. pardavimo skatinimo biudžeto sumos paskirstymas nėra reglamentuojamas ir praktiškai netaikomas Sutartyje. Tiekėjas jį paskirsto savo nuožiūra.³⁸

(23) Paaiškinimuose apie 2010 m. priedo Nr. 2 5.2 punkto ir 2012 m. priedo Nr. 2 6.7 punkto nuostatas (nutarimo (14) pastraipa) dėl pardavimo skatinimo veiksnių biudžeto sumos sumokėjimo ne vėliau kaip iki einamųjų metų pabaigos, UAB „RIMI LIETUVA“ nurodė, kad tai nėra vienašalis RIMI reikalavimas, nes tiek dėl biudžeto reikalingumo, tiek dėl jo dydžio derasi Įmonė ir tiekėjas. Pasiektas susitarimas bei data, iki kada turi būti atlikti mokėjimai, fiksuojami Sutartyse.³⁹

(24) Tiekėjai dėl pardavimo skatinimo biudžeto nustatymo metams ir įpareigojimo sumokėti jį iki metų pabaigos pateikė tokius paaiškinimus:

³¹ Šiame kataloge pateiktas išsamus paslaugų aprašymas su kainomis, taip pat nurodyta, kokiems pardavimų skatinimo veiksniams paprastai skiriamas marketingo biudžetas, o kas neįskaitoma į marketingo biudžeto sumą (bylos 2 tomas, 107-131 lapai).

³² UAB „RIMI LIETUVA“ 2014 m. spalio 27 d. raštas (bylos 2 tomas, 4 lapas; bylos 1 tomas, 8 lapas), 2015 m. birželio 8 d. raštas (bylos 2 tomas, 30 lapas; bylos 1 tomas, 22 lapas) ir 2015 m. birželio 19 d. raštas (bylos 3 tomas, 89 lapas, bylos 1 tomas, 33 lapas).

³³ Bylos 6 tomas, 1 lapas; bylos 7 tomas, 1 lapas; bylos 10 tomas, 1 lapas; bylos 12 tomas, 1 lapas; bylos 15 tomas, 1 lapas; bylos 16 tomas, 1 lapas; bylos 18 tomas, 9, 15, 17, 18, 22, 24 lapas.

³⁴ Bylos 6 tomas, 1 lapas; bylos 10 tomas, 2 lapas; bylos 12 tomas, 1 lapas; bylos 13 tomas, 2 lapas; bylos 18 tomas, 9, 15, 18, 26 lapai.

³⁵ Bylos 7 tomas, 1 lapas; bylos 18 tomas, 22 lapas.

³⁶ UAB „RIMI LIETUVA“ 2015 m. birželio 8 d. raštas (bylos 2 tomas, 31 lapas, bylos 1 tomas, 23 lapas) ir jo priedas Nr. 8 (bylos 2 tomas, 162-199 lapai; bylos 3 tomas, 1-18 lapai).

³⁷ Bylos 6 tomas, 1 lapas; bylos 16 tomas, 1 lapas; bylos 18 tomas, 17, 18 lapai.

³⁸ Bylos 13 tomas, 3 lapas; bylos 18 tomas, 28 lapas.

³⁹ UAB „RIMI LIETUVA“ 2014 m. spalio 27 d. raštas (bylos 2 tomas, 5 lapas; bylos 1 tomas, 9 lapas)

- (a) Kai kurie tiekėjai neigiamai vertino fiksuotos pardavimo skatinimo biudžeto sumos nustatymą Sutartyse. Nurodė, kad fiksuotas biudžetas nesudaro galimybės atsižvelgti į tiekėjo strategijos pokyčius, prekių asortimento pasikeitimus, nes privaloma skirti nustatytą biudžeto sumą. Be to, teigė, kad pardavimo skatinimo veiksmų biudžetas būna neproporcingai didelis lyginant su tiekėjo prekių apyvarta RIMI prekybos tinkle ar RIMI įsipareigojimais dėl prekių pardavimo skatinimo veiksmų vykdymo.⁴⁰
- (b) Kai kurie tiekėjai teigiamai vertino išankstinį vienų kalendorinių metų pardavimo skatinimo biudžeto sumos įtvirtinimą ir nieko blogo neįžvelgė dėl reikalavimo jį sumokėti iki einamųjų metų pabaigos.⁴¹

2.2. Sutarčių nuostatos dėl atlygio už pardavimo skatinimą ir (ar) prekių išdėstymą ir paaiškinimai dėl jų

(25) Sutarčių prieduose Nr. 2 taip pat numatytos nuostatos dėl atlygio UAB „RIMI LIETUVA“ už pardavimo skatinimą ir (ar) prekių išdėstymą:

- (a) 2010 m. Sutarties priedo Nr. 2 „Bendradarbiavimo sąlygos“ 5 punktas:
„5. <...> Šalių susitarimu Biudžetą sudaro išlaidos, susijusios su pardavimų skatinimu, prekių išdėstymu, atlygis už pardavimo skatinimą ir/ar prekių išdėstymą. Šalių susitarimu atlygis lygus skirtumui tarp sulygtos marketingo biudžeto sumos ir faktinių išlaidų.“⁴²
- (b) 2012 m. Sutarties priedo Nr. 2 „Bendradarbiavimo sąlygos“ 6.5 punktas:
„6.5. Šalių susitarimu marketingo biudžete įtrauktos išlaidos, susijusios su pardavimų skatinimu, Prekių išdėstymu, ir atlygis už pardavimų skatinimą ir/ar Prekių išdėstymą. Šalių susitarimu atlygis už pardavimų skatinimą ir/ar Prekių išdėstymą yra lygus skirtumui tarp sulygtos marketingo biudžeto sumos ir išlaidų pardavimų skatinimui ir/ar Prekių išdėstymui.“⁴³

(26) UAB „RIMI LIETUVA“ nurodė, kad, akcijos metu išdėliodama atitinkamo tiekėjo prekes, sudarydama sąlygas degustacijai, parengdama ir išspausdindama reklaminę medžiagą, konkrečiam tiekėjui teikia paslaugą, kurios jis kitu atveju negautų. Dėl šios priežasties sutartyje yra numatyta nuostata dėl atlyginimo.⁴⁴ UAB „RIMI LIETUVA“ teigimu, ji teise gauti atlyginimą pasinaudoja ne visada. Tais atvejais, kai tiekėjas yra aktyvus ir išnaudoja visą biudžetą, pagrindo reikalauti atlyginimą nelieta, tačiau, kai biudžetas neišnaudojamas pilna apimtimi, tiekėjui išrašoma sąskaita numatytai sumai. RIMI nuomone, tokia sutarties nuostata skatina tiekėjus būti aktyviais ir imtis iniciatyvos. UAB „RIMI LIETUVA“ teigimu, RIMI net ir tais atvejais, kai pasinaudoja savo teise į atlyginimą, gautas lėšas dažniausiai panaudoja to paties tiekėjo prekių pardavimų skatinimui.⁴⁵

(27) Detalizuodama šiuos teiginius, UAB „RIMI LIETUVA“ nurodė, kad tiekėjai prieduose Nr. 2 „Bendradarbiavimo sąlygos“ duoda sutikimą nepanaudotą sutartą metinę marketingo biudžeto sumą RIMI panaudoti savo nuožiūra, tačiau RIMI absoliučiai daugeliu atveju tariasi su tiekėju:

- (a) RIMI siūlo tiekėjui likusią nepanaudotą pardavimo skatinimo biudžeto sumą perkelti į kitus metus ir ją panaudoti sudarant atitinkamus susitarimus dėl akcijų organizavimo kitais metais⁴⁶;

⁴⁰ Bylos 6 tomas, 1 lapas; bylos 12 tomas, 1 lapas; bylos 13 tomas, 2 lapas; bylos 14 tomas, 3 lapas; bylos 18 tomas, 13, 15, 18, 27 lapai.

⁴¹ Bylos 15 tomas, 1 lapas; bylos 16 tomas, 1 lapas; bylos 18 tomas, 17, 24 lapai.

⁴² Pavyzdžiui, priede Nr. 2 sutartyje su [KOMERCINĖ PASLAPTIS] (bylos 3 tomas, 23, 27, 31, 34 lapai).

⁴³ Bylos 2 tomas, 19 lapas. Pavyzdžiui, priede Nr. 2 sutartyje su [KOMERCINĖ PASLAPTIS] (bylos 2 tomas, 52 lapas), priede Nr. 2 sutartyje su [KOMERCINĖ PASLAPTIS] (bylos 2 tomas, 64 lapas), priede Nr. 2 sutartyje su [KOMERCINĖ PASLAPTIS] (bylos 3 tomas, 77 lapas).

⁴⁴ UAB „RIMI LIETUVA“ 2014 m. spalio 27 d. raštas (bylos 2 tomas, 3 lapas; bylos 1 tomas, 8 lapas).

⁴⁵ UAB „RIMI LIETUVA“ 2014 m. spalio 27 d. raštas (bylos 2 tomas, 3 lapas; bylos 1 tomas, 8 tomas).

⁴⁶ UAB „RIMI LIETUVA“ 2015 m. birželio 19 d. raštas (bylos 3 tomas, 91 lapas; bylos 1 tomas, 34 lapas).

- (b) RIMI nepanaudotai pardavimo skatinimo biudžeto sumai išrašo sąskaitą – faktūrą einamųjų metų pabaigoje, o kitų metų pradžioje tai sumai suteikia tiekėjui su juo sutartus skatinimo veiksmus, pavyzdžiui, [KOMERCINĖ PASLAPTIS]⁴⁷. UAB „RIMI LIETUVA“ teigimu, taip elgiamasi todėl, kad tiekėjas jau savo apskaitos dokumentuose būna ištraukęs sutartą pardavimo skatinimo biudžeto sumą einamiesiems metams ir paprašo, kad sąskaita šiai sumai būtų išrašyta būtent einamaisiais metais⁴⁸;
- (c) kai tiekėjas yra pasyvus, RIMI metų eigoje ragina tiekėją naudoti sutartą pardavimo skatinimo biudžeto sumą savo iniciatyva, pačiam pasirenkant pardavimo skatinimo veiksmus. Jeigu tiekėjas palieka RIMI spręsti, kokius pardavimų skatinimo veiksmus atlikti, [KOMERCINĖ PASLAPTIS]⁴⁹.

(28) Apklausus dalį UAB „RIMI LIETUVA“ maisto prekių ir gėrimų tiekėjų, gauti tokie paaiškinimai dėl Sutarčių nuostatos apie atlygį už pardavimo skatinimą ir (ar) prekių išdėstymą:

- (a) kai kurie tiekėjai nurodė, kad stengiasi panaudoti visą pardavimo skatinimo biudžetą einamaisiais metais, nes neišnaudota suma sumokama UAB „RIMI LIETUVA“ pagal jos pateiktą sąskaitą-faktūrą, remiantis sutarties priedo Nr. 2 sąlygomis. Tiekėjų teigimu, RIMI savo iniciatyva nevykdo jokių tiekėjo rėmimo (skatinimo įsigyti) akcijų ir neperkelia nepanaudotos pardavimo skatinimo biudžeto sumos kitiems metams⁵⁰;
- (b) vienas tiekėjas nurodė, kad 2012 m. neišnaudojo visos pardavimo skatinimo biudžeto sumos ir tą skirtumą sumokėjo, tačiau, neturėjo informacijos, ar už šias lėšas UAB „RIMI LIETUVA“ vykdė papildomus skatinimo veiksmus, nes RIMI tokios informacijos nepateikė⁵¹;
- (c) kai kurie tiekėjai nurodė, kad, nors nepavyko panaudoti visų numatytų tam tikrų metų pardavimo skatinimo biudžeto sumų, jos buvo perkeltos į kitus metus ir įvykdytos akcijos⁵².

2.3. Sutarčių nuostatos dėl pardavimo skatinimo biudžeto perskirstymo bei ankstesnių metų marketingo biudžeto sumos ir paskirstymo bei paaiškinimai dėl jų

(29) UAB „RIMI LIETUVA“ su tiekėjais sudarytų 2012 m. Sutarčių 12.2 punktą numatė, kad nesusitarus dėl pardavimo skatinimo biudžeto, taikoma ankstesnių metų suma ir paskirstymas:

„12.2. Jeigu einamiesiems kalendoriniams metams Šalys nėra susitarusios dėl Pardavėjo skiriamos marketingo biudžeto sumos, tuomet, jeigu dėl to nebus sudarytas atskiras Šalių susitarimas, bus laikoma, kad einamiesiems kalendoriniams metams yra taikytina tokia pati kaip ir ankstesniais kalendoriniais metais marketingo biudžeto suma; kartu bus laikoma, kad ši marketingo biudžeto suma paskirstoma atskirioms išlaidoms taip pat, kaip ir ankstesniais kalendoriniais metais.“⁵³

(30) 2010 m. ir 2012 m. priedai Nr. 2 „Bendradarbiavimo sąlygos“ numatė UAB „RIMI LIETUVA“ teise perskirstyti pardavimo skatinimo biudžeto sumas:

- (a) 2010 m. Sutarties priedo Nr. 2 „Bendradarbiavimo sąlygos“ 5.1 punktą:

⁴⁷ Bylos 3 tomas, 97-108 lapai.

⁴⁸ UAB „RIMI LIETUVA“ 2015 m. birželio 19 d. raštas (bylos 3 tomas, 91 lapas; bylos 1 tomas, 34 lapas).

⁴⁹ UAB „RIMI LIETUVA“ 2015 m. birželio 19 d. raštas (bylos 3 tomas, 91 lapas; bylos 1 tomas, 34 lapas).

⁵⁰ Bylos 6 tomas, 1 lapas; bylos 9 tomas, 2, 177 lapai; bylos 18 tomas, 4-5, 18 lapai.

⁵¹ Bylos 14 tomas, 2 lapas; bylos 18 tomas, 13 lapas.

⁵² Bylos 10 tomas, 2 lapas; bylos 12 tomas, 1 lapas; bylos 15 tomas, 1 lapas; bylos 18 tomas, 9-10, 15, 24-25 lapai.

⁵³ Bylos 2 tomas, 12 lapas. Pavyzdžiui, sutartyje su [KOMERCINĖ PASLAPTIS] (bylos 2 tomas, 69 lapas), sutartyje su [KOMERCINĖ PASLAPTIS] (bylos 2 tomas, 82 lapas), sutartyje su [KOMERCINĖ PASLAPTIS] (bylos 2 tomas, 94 lapas).

„5.1. Šalys susitaria, kad šiuo Pardavėjo prašymu Pirkėjas turi teisę perpaskirstyti aukščiau lentelės grafose⁵⁴ nurodytas sumas. Biudžeto suma, atsižvelgiant į marketingo vykdymo sąlygas, eigą, gali būti keičiama Šalių susitarimu.“⁵⁵

(b) 2012 m. Sutarties priedo Nr. 2 „Bendradarbiavimo sąlygos“ 6.6 punktas:

„6.6. Šalys susitaria, kad Pirkėjas turi teisę savo nuožiūra be pardavėjo atskiro sutikimo (tokį sutikimą Pardavėjas duoda šiame punkte) perpaskirstyti 6 punkte⁵⁶ nurodytas sumas tačiau bendra marketingo biudžeto suma dėl to negali padidėti.“⁵⁷

(31) UAB „RIMI LIETUVA“ teigimu, 2012 m. Sutarties 12.2 punkto nuostata atitinka tarp šalių nusistovėjusią praktiką bei tarpusavio supratimą dėl pardavimo skatinimo veiksnių apimties, nes per ilgesnį bendradarbiavimo laiką šalys įvertina, koks biudžetas yra optimalus, kokios pardavimų skatinimo akcijos pasiteisina. [KOMERCINĖ PASLAPTIS].⁵⁸

(32) UAB „RIMI LIETUVA“ teisę perskirstyti marketingo biudžeto sumas paaiškino tuo, kad ne tik tiekėjai rodo iniciatyvą imtis konkrečių rinkodaros veiksnių, tačiau ir RIMI įgyvendina įvairias rinkodaros priemones ir investuoja į komunikaciją (televizija, reklama, leidiniai, plakatai, specialios kainų etiketės, specialus prekių išdėstymas, lauko reklama); į tokius rinkodaros veiksmus kaip prekių kategorijos nuolaidos (pavyzdžiui, visiems sūriams 25 proc. nuolaida), terminalo nuolaidos. RIMI teigimu, stebėdama vartotojų elgseną bei konkrečių prekių kategorijų pardavimus, Įmonė turi galimybę greičiausiai reaguoti ir imtis konkrečių pardavimo skatinimo veiksnių, siekdama pagerinti konkrečių prekių pardavimų rezultatus. Todėl prieš pusę metų ar metus sudarytas preliminarus rinkodaros veiksnių planas gali nebeatitikti esamos situacijos, kurią lemia įvairūs iš anksto sunkiai nuspėjami veiksniai.⁵⁹

(33) Apklausus kai kuriuos UAB „RIMI LIETUVA“ maisto prekių ir gėrimų tiekėjus, jie pateikė tokius paaiškinimus dėl ankstesnių metų pardavimo skatinimo biudžeto sumos ir suskirstymo taikymo:

- (a) Tiekėjas paaiškino, kad derybos su UAB „RIMI LIETUVA“ vyksta kiekvienais metais, tačiau priedas Nr. 2 yra pasirašomas ne kiekvienais metais. Nors kasmet derasi dėl marketingo biudžeto sumažinimo, to nepavyksta padaryti nuo 2011 m.⁶⁰
- (b) Tiekėjas nurodė, kad pardavimo skatinimo biudžeto suma nesikeitė laikotarpiu nuo 2010 m. iki 2014 m. Jo nuomone, RIMI siekiant šią sumą išlaikyti ir paliekant galioti priedą, sudarytą dar 2010 m.⁶¹
- (c) Tiekėjas nurodė, kad, jei prognozuoja didesnę apyvartą, to paties pardavimo skatinimo biudžeto dydžio taikymą vertina teigiamai, tačiau, kai sumažėja prekių paklausa, to paties biudžeto taikymą vertina neigiamai.⁶²

3. UAB „RIMI LIETUVA“ su tiekėjais sudarytų sutarčių kiekis ir nuostatų, susijusių su prekių pardavimo skatinimu taikymas

(34) 2014 m. buvo sudarytos sutartys ir (arba) priedai Nr. 2 su 484 tiekėjais, kurių tiekiamų maisto prekių ir gėrimų asortimentą RIMI sudaro apie [KOMERCINĖ PASLAPTIS] prekių⁶³.

⁵⁴ 2010 m. priedo Nr. 2 „Bendradarbiavimo sąlygos“ 5 punkte pateikta lentelė, kurioje (jos grafose) išvardinti pardavimo skatinimo veiksmai (nutarimo (13)(a) pastraipa).

⁵⁵ Pavyzdžiui, priede Nr. 2 sutartyje su [KOMERCINĖ PASLAPTIS] (bylos 3 tomas, 24, 27, 31, 34 lapai).

⁵⁶ 2012 m. priedo Nr. 2 „Bendradarbiavimo sąlygos“ 6.1-6.4 punktuose išvardinti pardavimo skatinimo veiksmai (nutarimo (13)(b) pastraipa).

⁵⁷ Bylos 2 tomas, 19 lapas. Pavyzdžiui, priede Nr. 2 sutartyje su [KOMERCINĖ PASLAPTIS] (bylos 2 tomas, 52 lapas), priede Nr. 2 sutartyje su [KOMERCINĖ PASLAPTIS] (bylos 2 tomas, 64 lapas), priede Nr. 2 sutartyje su [KOMERCINĖ PASLAPTIS] (bylos 3 tomas, 77 lapas).

⁵⁸ UAB „RIMI LIETUVA“ 2015 m. birželio 6 d. raštas (bylos 2 tomas, 30-31 lapai; bylos 1 tomas, 22 lapas).

⁵⁹ UAB „RIMI LIETUVA“ 2014 m. spalio 27 d. raštas (bylos 2 tomas, 5 lapas; bylos 1 tomas, 9 lapas).

⁶⁰ Bylos 13 tomas, 1-2 lapai, bylos 18 tomas, 26 lapas.

⁶¹ Bylos 14 tomas, 2 lapas; bylos 18 tomas, 13 lapas.

⁶² Bylos 9 tomas, 2 lapas; 18 tomas, 5 lapas.

⁶³ UAB „RIMI LIETUVA“ 2015 m. birželio 8 d. rašto priedas Nr. 9 (bylos 3 tomas, 19 lapas; bylos 1 tomas, 27 lapas) ir 2015 m. rugsėjo 4 d. Paaiškinimai dėl tyrimo išvadų (bylos 1 tomas, 75 lapas).

(35) 2014 m. konkretūs įvairaus dydžio pardavimų skatinimo biudžetai buvo numatyti 245 tiekėjų, kurių asortimentą sudaro apie [KOMERCINĖ PASLAPTIS] prekių, sutartyse su UAB „RIMI LIETUVA“.⁶⁴

(36) 2014 m. iš viso pardavimų skatinimo akcijose dalyvavo [KOMERCINĖ PASLAPTIS] maisto prekių ir gėrimų tiekėjai su [KOMERCINĖ PASLAPTIS] prekėmis, iš kurių tik apie [KOMERCINĖ PASLAPTIS] tiekėjų neturėjo metinio pardavimo skatinimo biudžeto.⁶⁵

(37) Dėl 2012 m. Sutarties 12.2 punkto taikymo (nutarimo (29) pastraipa) nustatyta, kad buvo taikoma santykinai didelė dalis prieduose Nr. 2 numatytų ankstesnių metų pardavimo skatinimo biudžeto sumų. 2013 m. buvo sudarytos [KOMERCINĖ PASLAPTIS] Sutartys ir [KOMERCINĖ PASLAPTIS] priedas Nr. 2. Vis dėlto 2013 m. galiojo ir ankstesniais metais sudarytos Sutartys, t. y. 2012 m. – [KOMERCINĖ PASLAPTIS] Sutartys ir [KOMERCINĖ PASLAPTIS] priedai Nr. 2, 2011 m. – [KOMERCINĖ PASLAPTIS] Sutartys ir [KOMERCINĖ PASLAPTIS] priedai Nr. 2, 2010 m. – [KOMERCINĖ PASLAPTIS] Sutartys ir [KOMERCINĖ PASLAPTIS] priedų Nr. 2. Taigi, iš 2013 m. galiojusių [KOMERCINĖ PASLAPTIS] Sutarčių, naujos Sutartys sudarė apie [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc., o iš [KOMERCINĖ PASLAPTIS] priedų Nr. 2, nauji priedai Nr. 2 sudarė apie [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc. 2014 m. buvo sudarytos [KOMERCINĖ PASLAPTIS] sutartys ir [KOMERCINĖ PASLAPTIS] priedai Nr. 2, kiti galiojo iš ankstesnių metų.⁶⁶

(38) 2014 m. [KOMERCINĖ PASLAPTIS] tiekėjų neišnaudojo viso Sutartyse numatyto pardavimo skatinimo biudžeto pardavimo skatinimo veiksams ir jiems buvo išrašytos sąskaitos neišnaudotoms sumoms, iš viso [KOMERCINĖ PASLAPTIS] Eur sumai.⁶⁷

4. UAB „RIMI LIETUVA“ paaiškinimai dėl teisėtų lūkesčių nagrinėjamų Sutarčių nuostatų atžvilgiu

(39) UAB „RIMI LIETUVA“ paaiškino, kad, sudarydama Sutartis su tiekėjais, buvo įsitikinusi, jog šios Sutartys atitinka Mažmeninės prekybos nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo reikalavimus.

(40) UAB „RIMI LIETUVA“ 2012 m. keisdama tipinę sutartį savo iniciatyva teikė ją Konkurencijos tarybai. Konkurencijos taryba 2012 m. balandžio 2 d. raštu Nr. (11.1-26)6V-766 atsakydama informavo, kad Konkurencijos tarybos specialistų nuomonė dėl RIMI keliamo klausimo dėl MPĮNVDĮ 3 straipsnio 1 dalies 8 punkte nurodytų rašytinių susitarimų sudarymo elektroniniu paštu, gali būti tik rekomendacinio pobūdžio ir nebūtinai sutapti su Konkurencijos tarybos nuomone vykdant MPĮNVDĮ nuostatų laikymosi kontrolę. Be to, atliekant tyrimą dėl galimo MPĮNVDĮ pažeidimo, pareiga įrodyti susitarimą ir tai, kad jis atitinka reikalavimus, tenka tokį susitarimą sudariusiai mažmeninės prekybos įmonei⁶⁸.

(41) Be to Įmonė sutartis teikė Konkurencijos tarybai MPĮNVDĮ stebėsenos tikslais. Taip pat teikė ir informaciją į Konkurencijos tarybos paklausimus apie pardavimo skatinimo biudžeto dydžius. UAB „RIMI LIETUVA“ nurodė, kad atsakymą į Konkurencijos tarybos paklausimą apie pardavimo skatinimo veiksmų ir biudžeto reglamentavimą Sutartyse pateikė ir 2014 m. spalio 27 d., nors, kaip nurodyta nutarimo (2) pastraipoje, tyrimas pradėtas tik 2015 m. gegužės 19 d. Įmonės nuomone, 2015 m. sudarydama naujus priedus Nr. 2 „Bendradarbiavimo sąlygos“ taip pat buvo įsitikinusi Sutarčių atitikimu MPĮNVDĮ reikalavimams.

(42) RIMI nuomone, Konkurencijos tarybos sprendimas pradėti tyrimą dėl sutarčių nuostatų, susijusių su pardavimų skatinimu, yra nesuderinamas su lūkesčiais, kurie susiformavo Konkurencijos tarybos, kaip kontroliuojančios institucijos, veiksmų pagrindu⁶⁹.

⁶⁴ UAB „RIMI LIETUVA“ 2015 m. birželio 8 d. rašto priedas Nr. 9 (bylos 3 tomas, 19 lapas; bylos 1 tomas, 27 lapas) ir 2015 m. rugsėjo 4 d. Paaiškinimai dėl tyrimo išvadų (bylos 1 tomas, 75 lapas).

⁶⁵ UAB „RIMI LIETUVA“ 2015 m. birželio 19 d. raštas (bylos 3 tomas, 92 lapas; bylos 1 tomas, 35 lapas).

⁶⁶ UAB „RIMI LIETUVA“ 2015 m. birželio 19 d. rašto priedas Nr. 6 (bylos 5 tomas, 1 lapas).

⁶⁷ UAB „RIMI LIETUVA“ 2015 m. birželio 19 d. rašto priedas Nr. 1 ir 7 (bylos 3 tomas, 95 lapas; bylos 5 tomas, 2-3 lapai).

⁶⁸ Bylos 1 tomas, 80-81 lapai.

⁶⁹ UAB „RIMI LIETUVA“ 2015 m. birželio 8 d. raštas (bylos 2 tomas, 34-35 lapai; bylos 1 tomas, 25 lapas).

5. Tyrimo išvados ir UAB „RIMI LIETUVA“ paaiškinimai dėl jų

(43) Tyrimo išvados dėl UAB „RIMI LIETUVA“ veiksmų atitikties Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo 3 straipsnio reikalavimams buvo išdėstytos Konkurencijos tarybos Nesąžiningos komercinės veiklos tyrimo skyriaus 2015 m. rugpjūčio 18 d. pranešime Nr. 5S-17 (toliau – Pranešimas)⁷⁰.

(44) Pranešime padaryta išvada, kad UAB „RIMI LIETUVA“, tiekimo sutartyse su maisto prekių ir gėrimų tiekėjais įtvirtinusi nagrinėjamas nuostatas dėl prekių pardavimo skatinimo veiksmų ir išlaidų galėjo pažeisti MPĮNVDĮ 3 straipsnio 1 dalies 8 punkto nuostatas, draudžiančias reikalauti iš tiekėjo tiesiogiai ar netiesiogiai apmokėti dalį mažmeninės prekybos įmonės arba kartu su šia įmone vykdomo pardavimo skatinimo išlaidų ar kitokiu būdu už jas atlyginti, išskyrus atvejus, kai yra mažmeninės prekybos įmonės ir tiekėjo rašytinis susitarimas dėl apmokamų išlaidų dydžio ir numatomų taikyti pardavimo skatinimo veiksmų. Tyrimo išvadose nurodyta, kad nėra pagrindo pripažinti UAB „RIMI LIETUVA“ turėjus pagrįstus teisėtus lūkesčius dėl nagrinėtų Sutarčių nuostatų teisėtumo.

(45) Su tyrimo išvadomis UAB „RIMI LIETUVA“ buvo supažindinta jai išsiuntus Pranešimą ir informuota apie galimybę pateikti savo paaiškinimus dėl tyrimo išvadų.⁷¹ Įmonei taip pat sudaryta galimybė susipažinti su tyrimo bylos medžiaga⁷².

(46) 2015 m. rugsėjo 4 d. UAB „RIMI LIETUVA“ pateikė paaiškinimus dėl tyrimo išvadų raštu (toliau – Paaiškinimai).⁷³

(47) UAB „RIMI LIETUVA“ su tyrimo išvadomis nesutiko. Įmonės nuomone, MPĮNVDĮ 3 straipsnio 1 dalies 8 punktas nedraudžia Sutartyje raštu šalims susitarti dėl pardavimo skatinimo biudžeto sumos, o po to atskirai susitarti dėl jos panaudojimo, taip pat nedraudžia šalims palikti sutartą marketingo biudžeto sumą ir kitiems metams.

(48) UAB „RIMI LIETUVA“ nuomone, Sutarčių nuostatos negali būti vertinamos kaip vienašalis Įmonės reikalavimas, nes jos yra abiejų šalių susitarimas – valios sutapimas ir atitinka Lietuvos Respublikos civilinio kodekso numatytus sutarčių sudarymo principus. RIMI teigimu nuostatos dėl pardavimo skatinimo biudžeto dydžio ir dėl skatinimo veiksmų (tiek Sutarties pasirašymo metu, tiek vėliau individualizuotos sąlygos dėl pardavimo skatinimo veiksmų) yra tų pačių raštu įtvirtintų sutartinių santykių dalis. MPĮNVDĮ nedraudžia tipinių sutarčių ir procedūrų standartizavimo. UAB „RIMI LIETUVA“ nurodė, kad susitarimai dėl pardavimo skatinimo veiksmų yra naudingi tiek tiekėjams, tiek Įmonei, todėl MPĮNVDĮ numatyta galimybė šalims susitarti dėl tokių veiksmų ir, atitinkamai, su jais susijusių išlaidų. UAB „RIMI Lietuva“ taip pat nesutinka su Pranešime pateiktu MPĮNVDĮ pažeidimo pobūdžiu, trukmės ir masto vertinimu.

(49) UAB „RIMI LIETUVA“ teigimu, ji negali būti traukiama atsakomybėn, nes Konkurencijos tarybos veiksmų pagrindu susiformavo teisėti lūkesčiai, kad jos veiksmai atitiko nusistovėjusią MPĮNVDĮ aiškinimo ir taikymo praktiką.

Konkurencijos taryba k o n s t a t u o j a :

(50) Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymu siekiama riboti didelę rinkos galią turinčių mažmeninės prekybos įmonių rinkos galios panaudojimą ir užtikrinti tiekėjų ir didelę rinkos galią turinčių mažmeninės prekybos įmonių interesų pusiausvyrą (MPĮNVDĮ 1 straipsnio 1 dalis).

(51) Šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalis draudžia mažmeninės prekybos įmonėms atlikti ūkinės veiklos sąžiningai praktikai prieštaraujančius veiksmus, kuriais mažmeninės prekybos įmonių veiklos rizika perkeliama tiekėjams ar jiems primetami papildomi įsipareigojimai arba kurie varžo tiekėjų

⁷⁰ Bylos 20 tomas, 6-37 lapai; bylos 19 tomas, 1-32 lapai.

⁷¹ Konkurencijos tarybos 2015 m. rugpjūčio 20 d. raštas Nr. (11.1-36)6V-1807 (bylos 1 tomas, 49 lapas).

⁷² Konkurencijos tarybos 2015 m. rugpjūčio 24 d. raštas Nr. (11.1-36)6V-1835 (bylos 1 tomas, 56 lapas).

⁷³ Bylos 1 tomas, 73-77 lapai.

galimybes laisvai veikti rinkoje ir kurie išreiškiami kaip bent vienas iš šio straipsnio 1 dalies 1-10 punktuose numatytų reikalavimų tiekėjui.

(52) Taigi išvada, kad mažmeninės prekybos įmonė pažeidė Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo 3 straipsnio reikalavimus, darytina, kai nustatoma šių aplinkybių visumą:

- (a) veiksmus atlieka didelę rinkos galią turinti mažmeninės prekybos įmonė;
- (b) veiksmai atliekami maisto prekių ir gėrimų tiekėjų atžvilgiu;
- (c) atliekami MPĮNVDĮ 3 straipsnio 1 dalyje nurodyti nesąžiningi veiksmai.

6. Dėl UAB „RIMI LIETUVA“ atitikties didelę rinkos galią turinčių mažmeninės prekybos įmonių kriterijams

(53) Pagal Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo 2 straipsnio 1 dalį, didelę rinkos galią turinti mažmeninės prekybos įmonė – ūkio subjektas, besiverčiantis mažmenine prekyba nespecializuotose parduotuvėse, kuriose vyrauja maisto prekės, gėrimai ir tabako gaminiai, ir vienas arba kartu su tokia pat prekyba besiverčiančiais su juo susijusiais ūkio subjektais atitinkantis visus šiuos reikalavimus:

- (a) iš visų Lietuvos Respublikoje jo (jų) valdomų parduotuvių bent 20 parduotuvių yra ne mažesnio kaip 400 m² prekybos ploto;
- (b) bendrosios jo (jų) pajamos paskutiniaisiais finansiniais metais yra ne mažesnės kaip 115 848 008 Eur. Jeigu mažmeninės prekybos įmonė yra užsienio valstybės ūkio subjektas, bendrosios pajamos skaičiuojamos kaip Lietuvos Respublikoje gautų pajamų suma.

(54) Kaip nurodyta nutarimo (6) pastraipoje, 2014 m. daugiau nei 20 UAB „RIMI LIETUVA“ parduotuvių prekybos plotas viršijo 400 m², o Įmonės bendrosios pajamos sudarė daugiau nei 115 848 008 Eur. Taigi, UAB „RIMI LIETUVA“ laikytina didelę rinkos galią turinčia mažmeninės prekybos įmone.

7. Dėl tiekėjų, kurių atžvilgiu draudžiama atlikti MPĮNVDĮ 3 straipsnyje nurodytus veiksmus

(55) Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo 3 straipsnis draudžia atitinkamus veiksmus atlikti maisto prekių ir gėrimų tiekėjų atžvilgiu, o pagal šio įstatymo 2 straipsnio 3 dalį maisto prekių ir gėrimų tiekėju laikomas asmuo, pagal didmeninio pirkimo–pardavimo sutartį parduodantis mažmeninės prekybos įmonei maisto prekes ir (ar) gėrimus, skirtus parduoti vartotojui.

(56) Kaip nustatyta nutarimo (8) pastraipoje, kad UAB „RIMI LIETUVA“ sudarė prekių tiekimo sutartis su tiekėjais dėl maisto prekių ir gėrimų. Pavyzdžiui, tiekimo sutartys buvo sudarytos dėl įvairių duonos gaminių, šviežios mėsos ir mėsos produktų, pieno produktų, arbatos, atvėsintos ir šaldytos žuvies bei žuvies gaminių, įvairių saldumynų bei saldainių, įvairių pieno produktų, įvairių alaus ir vyno rūšių ir nealkoholinių gėrimų.⁷⁴

(57) Taigi, darytina išvada, kad šiuo atveju veiksmai buvo atlikti maisto prekių ir gėrimų tiekėjų, kaip jie suprantami MPĮNVDĮ prasme, atžvilgiu.

8. Dėl nagrinėjamų Sutarčių nuostatų vertinimo MPĮNVDĮ 3 straipsnio 1 dalies 8 punkto atžvilgiu

(58) Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 8 punktas draudžia didelę rinkos galią turinčiai mažmeninės prekybos įmonei nustatyti reikalavimą tiekėjui tiesiogiai ar netiesiogiai apmokėti dalį mažmeninės prekybos įmonės arba kartu

⁷⁴ UAB „RIMI LIETUVA“ 2015 m. birželio 8 d. rašto priedai Nr. 1, 6, 7, 8, 10, 14 (bylos 2 tomas, 37-98, 142-199; bylos 3 tomas, 1-18, 21-55 lapai, 67-78 lapai).

su šia įmone vykdomo pardavimo skatinimo išlaidų ar kitokiu būdu už jas atlyginti, išskyrus atvejus, kai yra mažmeninės prekybos įmonės ir tiekėjo rašytinis susitarimas dėl apmokamų išlaidų dydžio ir numatomų taikyti pardavimo skatinimo veiksmų.

(59) Kaip matyti iš šios MPĮNVDĮ 3 straipsnio 1 dalies 8 punkto nuostatos, draudžiama nustatyti reikalavimą tiekėjui tiesiogiai ar netiesiogiai apmokėti ar kitaip atlyginti dalį mažmeninės prekybos įmonės arba kartu su šia įmone vykdomo pardavimo skatinimo išlaidų.

(60) Tuo tarpu išlyga draudimui dėl pardavimo skatinimo išlaidų apmokėjimo taikoma tik esant visoms šioms sąlygoms:

- (a) yra rašytinis tiekėjo ir mažmeninės prekybos įmonės susitarimas;
- (b) susitariama dėl apmokamų išlaidų dydžio;
- (c) susitariama dėl numatomų taikyti pardavimo skatinimo veiksmų.

(61) MPĮNVDĮ 3 straipsnio 2 dalis numato, kad atliekant tyrimą dėl šio įstatymo pažeidimo, pareiga įrodyti, kad MPĮNVDĮ 3 straipsnio 1 dalies 8 punkte nurodytas susitarimas yra sudarytas ir atitinka nustatytus reikalavimus, tenka tokį susitarimą sudariusiai mažmeninės prekybos įmonei.

(62) Toliau pateikiamas atitinkamų UAB „RIMI LIETUVA“ su tiekėjais sudarytų Sutarčių nuostatų vertinimas MPĮNVDĮ 3 straipsnio 1 dalies 8 punkto atžvilgiu.

8.1. Dėl MPĮNVDĮ 3 straipsnio 1 dalies 8 punkto taikymo Sutarčių nuostatomis, susijusioms su pardavimo skatinimo veiksmų ir išlaidų reglamentavimu

(63) Šiame nutarime nagrinėjamos UAB „RIMI LIETUVA“ sudarytų tiekimo sutarčių nuostatos dėl tiekėjų iš anksto metams skiriamo pardavimo skatinimo biudžeto, preliminaraus ir neišsamaus šio biudžeto paskirstymo pardavimo skatinimo veiksams bei pareigos sumokėti visą skirto biudžeto sumą ne vėliau kaip iki metų pabaigos (nutarimo 2.1. dalis), dėl atlygio už pardavimo skatinimą ir (ar) prekių išdėstymą (nutarimo 2.2 dalis), taip pat nuostatos, kad nesusitarus dėl pardavimo skatinimo biudžeto, taikoma ankstesnių metų suma ir paskirstymas bei nuostatos, numatančios RIMI teisę savo nuožiūra perskirstyti pardavimo skatinimo biudžeto sumas (nutarimo 2.3 dalis).

(64) Mažmeninės prekybos įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 8 punktas numato draudimus mažmeninės prekybos įmonei nustatyti reikalavimus tiekėjui tiesiogiai ar netiesiogiai apmokėti ar kitaip atlyginti dalį ar kartu su mažmenine prekybos įmone vykdomo pardavimo skatinimo išlaidų. Konkurencijos taryba, įvertinusi minėtas Sutarčių nuostatas ir MPĮNVDĮ reikalavimus, daro išvadą, jog Sutarčių nuostatos patenka į MPĮNVDĮ 3 straipsnio 1 dalies 8 punkto taikymo sritį, nes jos išreiškia reikalavimą tiekėjams apmokėti ar kitaip atlyginti visas ar dalį pardavimo skatinimo išlaidų dėl toliau nurodytų priežasčių.

(65) Pirma, įvertinus tai, kad Sutarčių nuostatos yra standartinės, parengtos UAB „RIMI LIETUVA“, ir tiekėjai neturi galimybių pasisakyti dėl jų įtraukimo į Sutartis ar dėl konkrečių nuostatų formuluočių (nutarimo (9), (10), (20)(a) pastraipos), darytina išvada, jog Sutartys išreiškia RIMI parengtus sutartinius įpareigojimus tiekėjams.

(66) Be to, tai, kad nagrinėjamos Sutarčių nuostatos yra reikalavimai tiekėjams, matyti ir iš pačių nuostatų turinio. UAB „RIMI LIETUVA“ bei tiekėjas susitaria dėl pardavimo skatinimo biudžeto, kurį metams turi skirti būtent tiekėjas, tiekėjas taip pat privalo išmokėti visą biudžeto sumą iki einamųjų metų pabaigos, negana to, į biudžetą įtraukiamas atlygis Įmonei, o nesusitarus dėl biudžeto, Sutartys užtikrina, kad būtų taikoma ankstesnių metų biudžeto suma ir jos paskirstymas. Sutartys taip pat numato ir teisę UAB „RIMI LIETUVA“ savo nuožiūra perskirstyti pardavimo skatinimo biudžeto sumas. Tokiu būdu, nagrinėjamos Sutarčių nuostatos laikytinos RIMI reikalavimais tiekėjams.

(67) Antra, kaip matyti iš aukščiau pateiktų vertinimų, šie nagrinėjami Sutarčių įpareigojimai tiekėjams apima pardavimo skatinimo veiksmų nustatymo ir apmokėjimo už juos reglamentavimą. Įvertinus, kad Sutarčių nuostatos įtvirtina ne tik pardavimo skatinimo veiksmų biudžeto nustatymą, jo preliminarų ir negalutinį paskirstymą atskiriems veiksams, bet ir UAB „RIMI LIETUVA“

galimybę jį perskirstyti, skirti dalį atlygiui pačiai Įmonei, taip pat jo perkėlimą kitiems metams ir reikalavimą tiekėjui bet kuriuo atveju jį sumokėti, darytina išvada, kad nagrinėjamos Sutarčių nuostatos įtvirtina reikalavimus dėl mažmeninės prekybos įmonės ir kartu su ja vykdomo pardavimo skatinimo išlaidų apmokėjimo.

(68) Taigi, apibendrinus aukščiau nurodytus argumentus, Konkurencijos taryba daro išvadą, kad nutarimo 2.1.-2.3 dalyse nagrinėjamos UAB „RIMI LIETUVA“ tiekimo Sutarčių nuostatos patenka į Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 8 punkto taikymo sritį. Toliau pateikiamas atitinkamų Sutarčių nuostatų vertinimas MPĮNVDĮ 3 straipsnio 1 dalies 8 punkto reikalavimų atžvilgiu.

8.2. Dėl nuostatų, susijusių su pardavimo skatinimo veiksnių ir išlaidų nustatymu, paskirstymu bei mokėjimu

(69) Kaip nurodyta nutarimo 2.1 dalyje, RIMI Sutarčių su tiekėjais nuostatos dėl skatinimo veiksnių ir išlaidų nustatymo, paskirstymo ir mokėjimo, apėmė ir reikalavimus tiekėjams iš anksto skirti ne mažesnę nei tam tikrą marketingo biudžetą metams, Sutartyse tik preliminariai ir neišsamiai nurodant, kokiems pardavimo skatinimo veiksniams kokia suma gali būti panaudota, bei numatoma pareiga sumokėti visą biudžeto sumą iki metų pabaigos.

(70) Kaip minėta, šios nuostatos patenka į MPĮNVDĮ 3 straipsnio 1 dalies 8 punkto taikymo sritį ir vadovaudamasi jomis UAB „RIMI LIETUVA“ gali reikalauti tiekėjų apmokėti ar kitaip atlyginti jos vykdomo pardavimo skatinimo išlaidas, nes numato reikalavimą skirti tam tikrą pardavimo skatinimo išlaidų biudžeto sumą metams ir ją bet kuriuo atveju sumokėti, nors išlaidos konkrečioms marketingo veiksniams nėra konkrečiai nustatytos ar paskirstytos.

(71) Sprendžiant, ar minėtos nuostatos pažeidžia MPĮNVDĮ 3 straipsnio 1 dalies 8 punkto reikalavimus, būtina įvertinti, ar jos atitinka nutarimo (60) pastraipoje nurodytas išlygos sąlygas, t. y. ar Sutarčių nuostatose yra aptartas apmokamų išlaidų dydis ir numatomi taikyti pardavimo skatinimo veiksmai.

(72) Pirma, kaip nurodyta Sutartyse, biudžeto lėšų paskirstymas tam tikroms pardavimo skatinimo priemonėms yra tik preliminarus, ir jose numatyta, jog biudžeto sumos gali būti skiriamos ir kitoms šalių sutartoms išlaidoms, t. y. pastarųjų sąrašas nėra išsamus. Vis dėlto MPĮNVDĮ 3 straipsnio 1 dalies 8 punktas numato reikalavimą susitarti dėl numatomų pardavimo skatinimo veiksnių, o vien konkrečios marketingo biudžeto sumos numatymas, kai pardavimo skatinimo veiksmai įvardinti tik preliminariai ir neišsamiai, neatitinka šių reikalavimų. Tokiu būdu tiekėjai įsipareigoja skirti atitinkamą sumą pardavimo skatinimo veiksniams, kurių pobūdis ar apimtis nėra numatoma ir konkrečiai sutarta. Nesant konkretaus susitarimo dėl išlaidų apmokėjimo ir numatomų pardavimo skatinimo veiksnių, Sutarčių nuostatos neatitinka MPĮNVDĮ 3 straipsnio 1 dalies 8 punkto išlygos sąlygų.

(73) Be to, nors, UAB „RIMI LIETUVA“ nurodo, kad pardavimo skatinimo biudžetas nustatomas abipusių derybų metu, įvertinus nagrinėjamų Sutarčių nuostatų turinį, RIMI paaiškinimus dėl to, jog neįmanoma susitarti dėl pardavimo skatinimo veiksnių iš anksto ir metų eigoje tiekėjai nori susitarimą keisti (nutarimo (21) pastraipa) bei tiekėjų paaiškinimus (nutarimo (20)(b) ir (22) pastraipos), jog biudžeto nustatymo kriterijai nėra aiškūs ir jo paskirstymas nenurodomas, taip pat nėra pagrindo teigti, jog Konkurencijos tarybos išvados dėl nuostatų neatitikimo MPĮNVDĮ 3 straipsnio 1 dalies 8 punkto reikalavimams būtų nepagrįstos.

(74) Antra, Sutarčių nuostatos įpareigojančios tiekėją bet kuriuo atveju, netgi neišnaudojus marketingo biudžeto pardavimo skatinimo veiksnių taikymui, jį sumokėti iki metų pabaigos taip pat neatitinka MPĮNVDĮ 3 straipsnio 1 dalies 8 punkto išlygos reikalavimų. Įstatymas leidžia mažmeninės prekybos įmonei ir tiekėjui sudaryti susitarimą aptariant išlaidų dydį bei numatomus taikyti marketingo veiksmus, tačiau reikalavimas bet kuriuo atveju padengti išlaidas už veiksmus, kurie, nebuvo numatyti (numatyti tik preliminariai ir neišsamiai), dėl kurių apmokėjimo nebuvo sutarta, ar kurie faktiškai net nebuvo atlikti, neatitinka minėtų reikalavimų.

(75) Aplinkybė, jog metų eigoje šalys susitaria dėl konkrečių pardavimo skatinimo veikslių ir jiems skiriamų išlaidų iš biudžeto, pavyzdžiui, pasirašydamos susitarimą dėl akcijos organizavimo (nutarimo (18) ir (21) pastraipos), nekeičia šių Sutarčių nuostatų vertinimo. Taigi, vien apmokamų išlaidų dydžio nustatymas, nenumatant pardavimo skatinimo veikslių, neatitinka MPĮNVDĮ 3 straipsnio 1 dalies 8 punkto reikalavimų.

(76) Sutarčių nuostatos numato, kad tiekėjai skiria biudžetą, už pardavimo skatinimo veiksmus dėl kurių reikalingumo, vykdymo sąlygų ir apimties nėra pasisakę, ką patvirtino ir tiekėjų pasisakymai (nutarimo (20)(b) pastraipa). Tokiu būdu tiekėjų galimybės laisvai planuoti savo veiklą ir disponuoti lėšomis gali būti apribojamos konkrečios sumos, tačiau neapibrėžtiems pardavimo skatinimo veiksliams, skyrimu. Nagrinėjamas pardavimo skatinimo veikslių ir išlaidų nustatymo, paskirstymo ir mokėjimo reguliavimas Sutartyse nesudaro galimybės tiekėjams sudaryti jų interesus atitinkantį susitarimą, atsižvelgti į tiekėjo pardavimų skatinimo strategijos, prekių pardavimo eigos, keičiamą prekių asortimento, prekių paklausos, skatinimui skiriamų pinigų lėšų pasikeitimus ar naujų produktų įvedimą. Nepriklausomai nuo to, kad, kaip teigia UAB „RIMI LIETUVA“, tiekėjai gali sudaryti konkrečius susitarimus su RIMI dėl pardavimo skatinimo biudžeto sumos panaudojimo metų eigoje, tai nesudaro pagrindo teigti, kad išankstinis šios sumos fiksavimas, kurią bet kuriuo atveju privaloma sumokėti metų pabaigoje, sudaro sąlygas atsižvelgti į tiekėjų interesus dėl pardavimo skatinimo veikslių vykdymo plano ir sąlygų, kaip tai numato MPĮNVDĮ 3 straipsnio 1 dalies 8 punkto reikalavimai.

(77) Be to, iš anksto nustatytas pardavimo skatinimo biudžetą ir numatytas įpareigojimą jį bet kuriuo atveju sumokėti, mažmeninė prekybos įmonė gali spausti tiekėjus dalyvauti jos numatytuose pardavimo skatinimo veiksmuose, kad būtų panaudoti numatyti biudžete pinigai, nors tiekėjai gali planuoti visai kitas prekių pardavimo skatinimo priemones ir siūlomas akcijas bei jų sąlygas tiekėjų netenkintų, arba jie nuspręstų visai kitaip panaudoti atitinkamas lėšas.

(78) Apibendrinusi aukščiau išdėstytas aplinkybes, Konkurencijos taryba daro išvadą, kad nagrinėtos Sutarčių nuostatos, susijusios su pardavimo skatinimo veikslių ir išlaidų nustatymu, paskirstymu ir mokėjimu įtvirtina draudžiamą reikalavimą tiekėjui apmokėti dalį ar kartu su mažmeninės prekybos įmone vykdomo pardavimo skatinimo išlaidų ir neatitinka MPĮNVDĮ 3 straipsnio 1 dalies 8 punkto išlygos sąlygų dėl apmokamų išlaidų dydžio ir numatomų pardavimo skatinimo veikslių susitarimo tarp tiekėjo ir mažmeninės prekybos įmonės.

8.3. Dėl nuostatų, susijusių su atlygiu už pardavimo skatinimą ir (ar) prekių išdėstymą

(79) Kaip numatyta nutarimo 2.2 dalyje, pagal UAB „RIMI LIETUVA“ Sutartis su tiekėjais pardavimo skatinimo biudžetą sudaro išlaidos, susijusios su pardavimų skatinimu ir (ar) prekių išdėstymu, ir atlygis už pardavimų skatinimą ir (ar) prekių išdėstymą, o minėtas atlygis yra lygus skirtumui tarp sulygotos pardavimo skatinimo biudžeto sumos ir išlaidų pardavimų skatinimui ir (ar) prekių išdėstymui.

(80) MPĮNVDĮ 3 straipsnio 1 dalies 8 punkte įtvirtintas draudimas reikalauti tiekėją tiesiogiai ar netiesiogiai apmokėti ar kitaip atlyginti dalį ar su mažmenine prekybos įmone vykdomo pardavimo skatinimo išlaidų. Pastarajame punkte numatyta šio draudimo išlyga dėl mažmeninės prekybos įmonės ir tiekėjo susitarimo dėl pardavimo skatinimo veikslių bei jų išlaidų dydžio.

(81) Pirmiausia pažymėtina, kad MPĮNVDĮ 3 straipsnio 1 dalies 8 punktas, numato draudimą apmokėti (atlyginti) mažmeninės prekybos įmonės ar kartu su ja vykdomo pardavimo skatinimo išlaidų. Šiuo atveju Sutarčių nuostatos tiesiogiai numato atlygį Įmonei. Įvertinus tai, kad atlygį sudaro skirtumas tarp pardavimo skatinimo biudžeto ir faktinių išlaidų šiems veiksliams, atlygis apima biudžeto dalį už neįvykdytus pardavimo skatinimo veiksmus. Tokia atlyginimo už pardavimo skatinimo veiksmus gavimo sistema, neatitinka MPĮNVDĮ 3 straipsnio 1 dalies 8 punkto reikalavimų.

(82) Vertinant, ar Sutarčių nuostatos dėl atlygio už pardavimo skatinimą, atitinka MPĮNVDĮ išlygos dėl mažmeninės prekybos įmonės ir tiekėjo susitarimo dėl apmokamų išlaidų dydžio ir numatomų taikyti pardavimo skatinimo veikslių sąlygas, darytina išvada, kad sutarties nuostata dėl

atlyginimo RIMI už pardavimo skatinimą ir (ar) prekių išdėstymą, neatitinka įstatymo reikalavimų dėl toliau nurodytų priežasčių.

(83) Pirma, MPĮNVDĮ 3 straipsnio 1 dalies 8 punktą numato, kad mažmeninės prekybos įmonė ir tiekėjas gali susitarti dėl apmokamų išlaidų, jeigu jos skiriamos numatomiems taikyti pardavimo skatinimo veiksams. Šiuo aspektu reikalavimo tiekėjui dėl išlaidų UAB „RIMI LIETUVA“ atlygiui už pardavimo skatinimą, o ne pardavimo skatinimo veiksams, įtraukimas neatitinka išlygos sąlygos susitarti dėl pardavimo skatinimo veiksų.

(84) Antra, kaip minėta, atlygį pagal Sutartis sudaro skirtumas tarp pardavimo skatinimo biudžeto sumos ir faktinių išlaidų pardavimo skatinimui ir (ar) prekių išdėstymui. Taigi, Sutarčių nuostatos nenumato konkrečios atlygio sumos. Tokiu būdu tiekėjai patiria išlaidas, kurios nėra aiškiai įvardintos ir apibrėžtos, nes atlygio suma priklauso nuo to, ar išnaudojamas visas pardavimo skatinimo biudžetas. Atsižvelgiant į tai, taip pat darytina išvada dėl Sutarčių nuostatų, numatančių atlygį Įmonei, neatitikimo MPĮNVDĮ 3 straipsnio 1 dalies 8 punkto išlygos reikalavimams dėl apmokamų išlaidų dydžio.

(85) Be to, paminėtina, kad pagal Sutartyse įtvirtintą reguliavimą, gali susidaryti situacija, kad tiekėjas neišnaudojęs pardavimo skatinimo biudžeto pardavimų skatinimui ir (ar) prekių išdėstymui moka atlygį RIMI, o tiekėjas, panaudojęs visą biudžetą, jokio atlygio nemoka, nors daugiau skatinimo veiksų sutarta ir taikyta pastarojo tiekėjo atveju. Mažmeninės prekybos įmonė gauna atlygį, kuris netgi nebuvo šalių konkrečiai aptartas ar suderintas, ir kuris kiekvienu atveju priklauso nuo pardavimo skatinimo ir prekių išdėstymo veiksų faktinio atlikimo.

(86) Nors UAB „RIMI LIETUVA“ nurodo, kad teise į atlygį pasinaudoja ne visada (nutarimo (26) ir (27) pastraipos), tačiau bet kuriuo atveju šias lėšas skiria tiekėjo prekių pardavimų skatinimui, tai pagrindžiančių įrodymų nepateikė. Be to, netgi jeigu lėšos yra panaudojamos pardavimų skatinimui, RIMI dėl jų nusprendžia vienašališkai. Pažymėtina, kad ir aplinkybė, jog UAB „RIMI LIETUVA“ yra tam tikrais atvejais sudariusi galimybę tiekėjams neišnaudotas pardavimo skatinimo biudžeto lėšas išnaudoti kitais metais, nekeičia Sutarčių nuostatų vertinimo. Kaip nustatyta nutarimo (28)(a) ir (28)(b) pastraipose, buvo tiekėjų, kurie nurodė, kad Įmonė nesuteikė jiems pardavimo skatinimo paslaugų, nors sumokėjo visą sutartą biudžetą, taip pat neišnaudota suma nebuvo perkelta į kitus metus ir jiems nebuvo pateikta informacija apie RIMI iniciatyva įvykdytus pardavimo skatinimo veiksmus.

(87) Tokiu būdu, nepriklausomai nuo tiekėjų valios dalyvauti pardavimų skatinimo veiksmuose, tiekėjai privalo sumokėti likusią neišnaudotą pardavimo skatinimo biudžeto sumą metų pabaigoje kaip atlygį už pardavimo skatinimo veiksmus, taip numatant jiems papildomą finansinę naštą. Taigi, nepriklausomai nuo to, ar tiekėjai dalyvauja pardavimo skatinimo veiksmuose ar ne, jie privalo sumokėti atitinkamą pardavimo skatinimo biudžeto sumą, nors galėtų atitinkamas lėšas panaudoti savo nuožiūra ūkinėje veikloje.

(88) Įvertinus nurodytus argumentus darytina išvada, kad Sutarčių nuostatos, numatančios atlygio už pardavimo skatinimą ir (ar) prekių išdėstymą, kurį sudaro skirtumas tarp sulygtos pardavimo skatinimo biudžeto sumos ir faktinių išlaidų joms, gavimą, neatitinka MPĮNVDĮ 3 straipsnio 1 dalies 8 punkto reikalavimų, t. y. numato reikalavimą tiekėjams apmokėti (atlyginti) visas ar dalį UAB „RIMI LIETUVA“ ar su ja vykdomo pardavimo skatinimo išlaidų, bei netenkina šiame punkte įtvirtintos išlygos iš šio draudimo sąlygų.

8.4. Dėl nuostatų, susijusių su pardavimo skatinimo biudžeto perskirstymu bei ankstesnių metų pardavimo skatinimo biudžeto sumos nurodymo

(89) Kaip nurodyta nutarimo 2.3 dalyje, Sutarčių nuostatos taip pat numato, kad UAB „RIMI LIETUVA“ turi teisę savo nuožiūra be atskiro tiekėjo sutikimo perskirstyti pardavimo skatinimo biudžeto sumas. Be to, Sutartys įtvirtina, kad, tuo atveju, jeigu einamiesiems kalendoriniams metams teikėjas ir UAB „RIMI LIETUVA“ nėra susitarusios dėl tiekėjo skiriamos pardavimo skatinimo biudžeto sumos, laikoma, kad einamiesiems kalendoriniams metams yra taikytina tokia pati kaip ir

ankstesniais kalendoriniais metais biudžeto suma, kuri paskirstoma atskiroms išlaidoms tokiu pat būdu.

(90) Kaip jau buvo minėta šiame nutarime, UAB „RIMI LIETUVA“ su tiekėjais sudarytose Sutartyse įtvirtintas pardavimo skatinimo veikslių ir išlaidų reglamentavimas patenka į Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veikslių draudimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 8 punkto taikymo sritį. Šiuo atveju nuostatos, kuriomis tiekėjui ir Įmonei nesusitarus taikomas ankstesnių metų pardavimo skatinimo veikslių biudžetas ir suteikiama teisė RIMI savo nuožiūra perskirstyti biudžetą, numato reikalavimą tiekėjams apmokėti dalį ar visas mažmeninės prekybos įmonės ar su ja vykdomo pardavimo skatinimo išlaidų.

(91) Konkurencijos taryba daro išvadą, kad šios nuostatos neatitinka ir MPĮNVDĮ 3 straipsnio 1 dalies 8 punkto išlygos mažmeninės prekybos įmonei ir tiekėjui raštu susitarti dėl apmokamų išlaidų dydžio ir numatomų taikyti pardavimo skatinimo veikslių, dėl šių priežasčių.

(92) Pirma, Sutarčių nuostata įtvirtinanti vienašališką RIMI teisę savo nuožiūra perskirstyti pardavimo skatinimo biudžeto sumas (kartu pakeičiant ir skatinimo priemones, ar jų apimtį), neatitinka išlygos sąlygų, nes nėra numatomas skatinimo veikslių apmokėjimas, dėl jo bet kada gali nuspręsti Įmonė. Ši Sutarties nuostata neatitinka MPĮNVDĮ išlygos reikalavimų ir tuo aspektu, kad suteikia teisę UAB „RIMI LIETUVA“ priimti sprendimą savo nuožiūra ir su tiekėju nesitarti taip pat ir dėl pardavimo skatinimo veikslių, keičiant apmokėjimo už juos paskirstymą.

(93) Šių Konkurencijos tarybos išvadų nepaneigia ir UAB „RIMI LIETUVA“ paaiškinimai (nutarimo (32) pastraipa), kad iš anksto numatyti ir suplanuoti pardavimo skatinimo veiksmus gali būti neberacionalu, todėl Įmonė stebėdama vartotojų elgseną bei konkrečių prekių kategorijų pardavimus, turi galimybę greičiausiai reaguoti ir imtis konkrečių pardavimo skatinimo veikslių. MPĮNVDĮ 3 straipsnio 1 dalies 8 punktą tiesiogiai numato, kad skatinimo veiksmas ir apmokamos išlaidos turi būti numatomos abiejų šalių, todėl Sutarčių nuostatos suteikiančios teisę UAB „RIMI LIETUVA“ vienašališkai pakeisti preliminarų pardavimo skatinimo biudžeto lėšų paskirstymą savo nuožiūra parenkant veiksmus neatitinka šios MPĮNVDĮ numatytos išlygos sąlygų.

(94) Antra, Sutarties nuostata įtvirtinanti, kad tiekėjui ir UAB „RIMI LIETUVA“ nesusitarus dėl pardavimo skatinimo biudžeto, kitiems metams taikoma tokia pati suma ir toks pats paskirstymas atskiroms išlaidoms, nelaikytina atitinkančia MPĮNVDĮ 3 straipsnio 1 dalies 8 punkto išlygos reikalavimų. Buvusios biudžeto sumos taikymas kitiems metams netenkina reikalavimo susitarti dėl apmokamų išlaidų dydžio, nes savaime perkeliama ankstesnės sutartos išlaidų suma, kurios gali nebeatitikti konkrečios šalies interesų. Pardavimo skatinimo biudžetas turėtų priklausyti nuo abiejų šalių valios ir susitarimo, atsižvelgiant į MPĮNVDĮ 3 straipsnio 1 dalies 8 punkto išlygos reikalavimus, todėl ne visada gali būti kitiems metams numatomas toks pat. Tai, kad tokia nuostata nelaikytina susitarimu dėl pardavimo skatinimo išlaidų ir veikslių tarp mažmeninės prekybos įmonės ir tiekėjo akivaizdu iš to, jog ji taikoma nesant susitarimo, t. y. kaip nurodyta nutarimo (29) pastraipoje, *„jeigu einamiesiems kalendoriniams metams Šalys nėra susitarusios“* ir *„jeigu dėl to nebus sudarytas atskiras Šalių susitarimas“*.

(95) Sutarčių nuostatomis dėl vienašališko pardavimo skatinimo biudžeto perskirstymo ir savaiminio tos pačios biudžeto sumos ir tokio pat jos paskirstymo taikymo kitais metais sudaromos galimybės mažmeninės prekybos įmonei sumažinti riziką ir neapibrėžtumą dėl veiklos, susijusios su pardavimų skatinimo vykdymu. UAB „RIMI LIETUVA“ gali būti tikra dėl atitinkamų pardavimo skatinimo biudžeto sumų dydžio ir galimybės jas paskirstyti savo nuožiūra, todėl sumažėja jos, kaip pardavimo skatinimo veiksmus organizuojančios ir vykdančios Įmonės veiklos rizika. Atitinkamai varžoma savarankiška tiekėjų veikla dėl pardavimų skatinimo veikslių, nes neatsižvelgiama į tiekėjo požiūrį dėl tokių veikslių reikalingumo ir apimties. Kadangi atitinkamos lėšos privalo būti skiriamos pardavimo skatinimui RIMI prekybos tinkle, sudaromos kliūtys tiekėjui jas skirti savo pasirinkimu, pavyzdžiui, keisti skiriamą biudžetą skatinimo veiksliams RIMI ar kitai mažmeninės prekybos įmonei, ar panaudoti visai kitais nei rinkodaros tikslais. Kai kurie apklausti tiekėjai taip pat patvirtino (nutarimo (33) pastraipa), kad nepavyksta susitarti dėl naujų marketingo biudžeto sąlygų ar iš viso jų atsisakyti, šiuos nuostatos prisideda prie to, kad RIMI nesutinka mažinti ar net reikalauja didinti pardavimo skatinimo biudžeto sumas kiekvienais metais. Tiekėjams nepavykstant susitarti dėl naujų

bendradarbiavimo sąlygų ir galiojant ankstesnėms sutartims RIMI reikalauja sumokėti tiekėjų sutartyse numatytas sumas ne vienerius metus.

(96) Apibendrinusi nurodytas aplinkybes, Konkurencijos taryba daro išvadą, kad Sutarčių nuostatos, pagal kurias UAB „RIMI LIETUVA“ paliekama teisė savo nuožiūra keisti pardavimo skatinimo veiksmus, ir nesusitarus su tiekėju, laikoma, kad einamiesiems kalendoriniams metams yra taikytina tokia pati kaip ir ankstesniais kalendoriniais metais pardavimo skatinimo biudžeto suma bei ši biudžeto suma paskirstoma atskiroms išlaidoms taip pat, kaip ir ankstesniais kalendoriniais metais, vertinamos kaip neatitinkančios MPĮNVDĮ 3 straipsnio 1 dalies 8 punkto draudimo dėl reikalavimo teikėjui apmokėti visas ar bent dalį mažmeninės prekybos įmonės vykdomo pardavimo skatinimo išlaidų bei šio punkto išlygos reikalavimų.

8.5. Dėl nuostatų, susijusių su pardavimo skatinimo veiksnių ir išlaidų reglamentavimu, vertinimo kaip susitarimo MPĮNVDĮ 3 straipsnio 1 dalies 8 punkto prasme

(97) Kaip nurodyta šio nutarimo 2 dalyje, UAB „RIMI LIETUVA“ Sutartyse su tiekėjais buvo įtvirtintos įvairios nuostatos dėl pardavimo skatinimo veiksnių ir išlaidų reglamentavimo, t. y. nuostatos dėl skyrimo ne mažesnio nei tam tikras pardavimo skatinimo biudžetas iš anksto metams, jo preliminarus paskirstymo, nebaigtinio pardavimo skatinimo veiksnių sąrašo, reikalavimo sumokėti visą skirtą pardavimo skatinimo biudžetą iki metų pabaigos, atlygio už pardavimo skatinimą ir prekių išdėstymą, teisės perskirstyti išlaidas bei nesusitarus taikyti tokią pat biudžeto sumą kaip ir ankstesniais metais.

(98) MPĮNVDĮ 3 straipsnio 1 dalies 8 punktas draudžia mažmeninės prekybos įmonėms numatyti reikalavimą tiekėjams tiesiogiai ar netiesiogiai apmokėti dalį mažmeninės prekybos įmonės arba kartu su šia įmone vykdomo pardavimo skatinimo išlaidų ar kitokiu būdu už jas atlyginti, nebent būtų tenkinamos išlygos sąlygos, t. y. kad yra sudarytas mažmeninės prekybos įmonės ir tiekėjo rašytinis susitarimas dėl apmokamų išlaidų dydžio ir numatomų taikyti pardavimo skatinimo veiksnių. Atsižvelgdama ir į kitose šio nutarimo dalyse pateiktą vertinimą, Konkurencijos taryba daro išvadą, kad nurodytos Sutarčių nuostatos neatitinka ir išlygos sąlygos, kad dėl skatinimo veiksnių ir išlaidų turi būti sudarytas rašytinis tiekėjo ir mažmeninės prekybos įmonės susitarimas.

(99) Kaip nurodyta nutarimo (9), (10), (20)(a) pastraipose, Sutarčių nuostatos dėl pardavimo skatinimo veiksnių ir išlaidų reglamentavimo yra standartinės (tipinės), nustatytos visose sutartyse su maisto prekių ir gėrimų tiekėjais. Nesant jokių papildomų paaiškinimų ar išlygų, sudarančių galimybes maisto prekių ir gėrimų tiekėjams išsakyti savo nuomonę dėl šių nuostatų įtraukimo į Sutartį ir jų taikymo, iš tokių sutartinių nuostatų formuluočių galima suprasti, kad pardavimo skatinimo veiksmai ir išlaidų dydis nuostatų pagrindu yra galimas bet kurio tiekėjo atžvilgiu nepriklausomai nuo jo valios. Tokiu būdu UAB „RIMI LIETUVA“ standartinės Sutartys neužtikrina, kad ji atitiktų abiejų šalių valią, nes prekių pardavimo skatinimo veiksmus ir išlaidas bei konkretų jų reglamentavimą lėmė ne tiekėjų interesai, nebūtinai jiems priimtiniu ar sutartu būdu ir sąlygomis, o mažmeninės prekybos įmonės valia, t. y. kaip ji numatė savo tipinėje sutartyje. Taigi, bendrai suformuluotos standartinės Sutarčių nuostatos neatitinka minėtos išlygos sąlygos dėl mažmeninės prekybos įmonės bei tiekėjo susitarimo ir kartu neužtikrina, kad jų pagrindu UAB „RIMI LIETUVA“ negalėtų reikalauti iš tiekėjų apmokėti dalies mažmeninės prekybos įmonės ar kartu su ja vykdomo pardavimo skatinimo išlaidų.

(100) Šią išvadą, patvirtina UAB „RIMI LIETUVA“ paaiškinimai, nurodyti nutarimo (9) ir (48) pastraipose, bei nevienareikšmiški tiekėjų paaiškinimai, nurodyti nutarimo (20)(a) pastraipoje. Sutarties nuostatos yra standartinės ir RIMI nustatytos visose sutartyse su maisto prekių ir gėrimų tiekėjais, dėl jų tiekėjai neturėjo galimybės derėtis ir keisti. Nėra pagrindo sutikti su RIMI argumentais dėl individualizuotų Sutarčių su tiekėjais pobūdžio, nes, kaip patvirtino ir RIMI, individualizuotos yra tik pardavimo skatinimo biudžeto sumos ir jų paskirstymas.

(101) Atsakant į UAB „RIMI LIETUVA“ argumentus, kad RIMI standartinių ir nestandartinių (individualizuotų) Sutarčių nuostatų interpretacija neatitinka sutarčių aiškinimo taisyklių ir jos negali būti laikomos vienašaliu RIMI reikalavimu, nes yra susitarimas su tiekėju, pirmiausia pažymėtina,

kad tai, jog tiekėjai pasirašo Sutartį ir (ar) išreiškia valią dėl tam tikrų komercinių sąlygų (šiuo atveju, pavyzdžiui, konkrečios pardavimo skatinimo biudžeto sumos ar jos paskirstymo), nesudaro pagrindo teigti, jog tai yra rašytinis susitarimas numatytas MPĮNVDĮ 3 straipsnio 1 dalies 8 punkte.

(102) Nepriklausomai nuo Civiliniame kodekse numatyto sutarčių sudarymo, įskaitant ir sutarčių standartinių sąlygų, reglamentavimo, MPĮNVDĮ 3 straipsnio 2 dalis numato, kad pareiga įrodyti, jog susitarimas yra sudarytas ir atitinka būtent MPĮNVDĮ nustatytus reikalavimus tenka tokį susitarimą sudariusiai mažmeninės prekybos įmonei. Vien aplinkybė, kad standartinių sąlygų pateikimas susipažinti tiekėjams ir jų pasirašymas atitinka Civilinio kodekso reikalavimus, nepagrindžia susitarimo sudarymo MPĮNVDĮ prasme. Konkurencijos taryba nustatė, kad visiems UAB „RIMI LIETUVA“ tiekėjams taikoma ta pati standartinė Sutartis ir joje esančios nuostatos, dėl kurių įtraukimo ir turinio tiekėjai negalėjo pasisakyti.

(103) Be to, kaip nurodo ir pati RIMI Paaikškinimuose⁷⁵, imperatyvus tiekėjų ir mažmeninės prekybos įmonių santykių reglamentavimas gali būti pripažįstamas kaip išimtis iš Civiliniame kodekse įtvirtinto sutarčių laisvės principo⁷⁶, todėl Civiliniame kodekse numatyti reikalavimai ir nuostatos savaime negali būti taikomi MPĮNVDĮ reglamentuojamiems didelę rinkos galią turinčių mažmeninės prekybos įmonių bei maisto prekių ir gėrimų tiekėjų santykiams.

(104) Nors UAB „RIMI LIETUVA“ teigia, kad tiek Sutarčių pasirašymo metu sutartos sąlygos, tiek ir tos, dėl kurių šalys tariasi vėliau, t. y. individualizuotos sąlygos dėl marketingo biudžeto ar jo paskirstymo, yra tų pačių raštu įtvirtintų sutartinių santykių dalis, o MPĮNVDĮ nėra reikalavimo viską aptarti vienoje sutartyje ar draudimo Sutartyse naudoti standartines nuostatas, pažymėtina, kad MPĮNVDĮ 3 straipsnio 1 dalies 8 punktas ir 2 dalis numato reikalavimus rašytiniam susitarimui dėl apmokamų išlaidų dydžio ir numatomų taikyti pardavimo skatinimo veiksmų, kuriuos turi atitikti susitarimas. Tai, kad vėlesni detalesni RIMI ir tiekėjų susitarimai ar individualizuotos nuostatos šiuos reikalavimus galimai atitinka, nesudaro pagrindo teigti, jog ir nagrinėjamos standartinės Sutarčių nuostatos dėl pardavimo skatinimo veiksmų ir išlaidų reglamentavimo atitinka MPĮNVDĮ 3 straipsnio 1 dalies 8 punkto reikalavimus.

(105) Įvertinusi šioje nutarimo dalyje pateiktas aplinkybes, Konkurencijos taryba taip pat pažymi, kad UAB „RIMI LIETUVA“ tiekimo Sutartyse su tiekėjais įtvirtintos nuostatos dėl pardavimo skatinimo veiksmų ir išlaidų nustatymo, paskirstymo bei mokėjimo, atlygio už pardavimo skatinimą ir (ar) prekių išdėstymą įtvirtinimą, Įmonės teisės savo nuožiūra be atskiro tiekėjo sutikimo persikirstyti pardavimo skatinimo biudžeto sumas bei nuostatos, kad Įmonei nesusitarus su tiekėju dėl skiriamos pardavimo skatinimo biudžeto sumos, taikytina ir paskirstoma tokiu pat būdu kaip ir ankstesnių kalendorinių metų biudžeto suma, išreiškia reikalavimus tiekėjams, kuriais varžo jų galimybės laisvai veikti rinkoje. Taigi, darytina išvada, kad UAB „RIMI LIETUVA“ savo standartinėse Sutartyse įtvirtinusi šias nuostatas, atliko sąžiningai praktikai prieštaraujančius veiksmus.

(106) Apibendrinusi nagrinėtas Sutarčių nuostatas ir dėl jų pateiktus argumentus, Konkurencijos taryba daro išvadą, kad jos pažeidė MPĮNVDĮ 3 straipsnio 1 dalies 8 punkto draudimą reikalauti iš tiekėjo tiesiogiai ar netiesiogiai apmokėti dalį mažmeninės prekybos įmonės arba kartu su šia įmone vykdomo pardavimo skatinimo išlaidų ar kitokiu būdu už jas atlyginti ir neatitiko šiame punkte įtvirtintos išlygos dėl tiekėjo ir mažmeninės prekybos įmonės numatomų taikyti pardavimo skatinimo veiksmų ir apmokamų išlaidų dydžio rašytinio susitarimo.

9. Dėl Konkurencijos tarybos veiksmų įtakos pažeidimo konstatavimui

(107) Kaip nurodyta nutarimo 4 dalyje ir (49) pastraipoje, UAB „RIMI LIETUVA“ teigimu Konkurencijos tarybos veiksmai, ypač atliekant Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo stebėseną, suteikė teisėtus lūkesčius dėl Sutarčių atitikties MPĮNVDĮ reikalavimams.

⁷⁵ Bylos 1 tomas, 73 lapas.

⁷⁶ Lietuvos Respublikos mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo koncepcijos 10 punktas.

(108) Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) yra apibendrinęs teisėtų lūkesčių sampratą pagal Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismo bei Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (toliau – ESTT) praktiką⁷⁷. Remdamasis Konstitucinio Teismo nutarimais LVAT pažymėjo, kad teisėtų lūkesčių apsauga yra vienas iš neatsiejamų teisinės valstybės principo elementų. Valstybė privalo vykdyti priimtus įsipareigojimus asmeniui, nes neužtikrinus asmens teisėtų lūkesčių apsaugos, teisinio tikrumo ir teisinio saugumo, nebūtų užtikrintas asmens pasitikėjimas valstybe ir teise. Tačiau įgytų teisių ir teisėtų lūkesčių apsauga nereiškia, kad tam tikra įstatymu nustatyta sistema negali būti pertvarkoma. Įvertinęs ESTT praktiką, LVAT pažymėjo, kad teisė remtis teisėtų lūkesčių apsaugos principu taikoma kiekvienam asmeniui, esančiam padėtyje, kuri leidžia manyti, kad institucija sukėlė jam pagrįstų vilčių dėl suteiktų konkrečių garantijų. ESTT taip pat yra nurodęs, kad garantijomis, galinčiomis suteikti tokių vilčių, laikoma tiksli, nesąlygiška, nuosekli ir tam teisę turinčių patikimų šaltinių, nesvarbu kokia forma, pateikta informacija.⁷⁸

(109) Atsižvelgus į šiuos teismų paaiškinimus dėl teisėtų lūkesčių ir įvertinus su UAB „RIMI LIETUVA“ susijusias aplinkybes, laikytina, kad nėra pagrindo Įmonę atleisti nuo atsakomybės padarius MPĮNVDĮ pažeidimą remiantis jos lūkesčiais dėl veiksmų teisėtumo, dėl toliau nurodytų priežasčių.

(110) Mažmeninės prekybos įmonių nesažiningų veiksmų draudimo įstatymo 9 straipsnis nustato šio įstatymo pažeidimų tyrimo ir nagrinėjimo procedūrą, kurios nėra pagrindo sutapatinti su šio įstatymo 14 straipsnyje nustatyta pareiga Konkurencijos tarybai teikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei metinę šio įstatymo stebėsenos pažymą.

(111) Stebėsenos pažymoje nurodomi priimant MPĮNVDĮ siekti tikslai, priėmus įstatymą pasiekti tikslai, neigiamos pasekmės (jei tokių buvo) ir, esant būtinybei, – pasiūlymai dėl šio įstatymo tobulinimo arba išvada, kad tokios būtinybės nėra. Priešingai RIMI nuomonei, nėra pagrindo teigti, kad pažyma būtų skirta didelę rinkos galią turinčioms mažmeninės prekybos įmonėms, o pažymos tikslas būtų užtikrinti jas dėl kokių nors veiksmų teisėtumo. Taip pat Mažmeninės prekybos įmonių nesažiningų veiksmų draudimo įstatyme nėra jokių nuostatų, įtvirtinančių stebėseną kaip *ex ante* priežiūros mechanizmą, kuris galėtų suteikti teisinį tikrumą dėl elgesio rinkoje. Stebėsenos pažyma iš esmės yra ataskaitos ir informacinio pobūdžio dokumentas, kurio tikslas nėra išankstinis įmonių veiksmų priežiūros mechanizmas ar užtikrinimų dėl jų teisėtumo teikimas. Tai, kad Konkurencijos taryba MPĮNVDĮ stebėsenos pažymose ar kituose dokumentuose sutarčių neatitikimo MPĮNVDĮ nuostatomis nekonstatavo, nepaneigia RIMI pareigos laikytis šio įstatymo nuostatų bei šiame nutarime padarytų išvadų dėl MPĮNVDĮ 3 straipsnio 1 dalies 8 punkto pažeidimo.

(112) Vien tai, kad UAB „RIMI LIETUVA“ teikė Konkurencijos tarybai Sutartis su nagrinėjamomis nuostatomis nuo MPĮNVDĮ įsigaliojimo 2010 m. ar atsakymus į Konkurencijos tarybos paklausimus, dėl ko Konkurencijos taryba galėjo žinoti apie nagrinėjamas nuostatas dėl pardavimo skatinimo veiksmų ir išlaidų, dar nesudaro pagrindo teigti, kad Įmonei galėjo kilti pagrįstų lūkesčių, nesant Konkurencijos tarybos konkrečių garantijų dėl tokių nuostatų teisėtumo⁷⁹.

(113) Be to, kaip matyti ir iš nutarimo (40) pastraipos, Konkurencijos taryba niekada neteikė UAB „RIMI LIETUVA“ jokių aiškių užtikrinimų (garantijų) dėl nagrinėjamų Sutarčių nuostatų teisėtumo, bei tuo labiau – nesuteikė jokių teisių, susijusių su nagrinėjamų nuostatų naudojimu. Pažymose nė vienu atveju Konkurencijos taryba nepasisakė dėl nagrinėjamų Sutarčių nuostatų ir neteikė individualaus jų vertinimo dėl atitikties MPĮNVDĮ reikalavimams. Be to, duomenų ir informacijos rinkimas taip pat negali sukelti teisėtų lūkesčių ūkio subjektams dėl šių subjektų veiksmų atitikties įstatymų reikalavimams, jei duomenys renkami ne tam, kad būtų atliktas išsamus konkrečių aplinkybių vertinimas atitikties MPĮNVDĮ reikalavimams požiūriu, bei dėl konkrečių

⁷⁷ Žr. LVAT 2011 m. liepos 28 d. nutartį Nr. A⁴⁴⁴-2863/2011, UAB „Irvista“ v. *Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos*; taip pat šioje nutartyje nurodytus Konstitucinio Teismo ir ESTT sprendimus.

⁷⁸ Teisingumo Teismo 2011 m. kovo 17 d. sprendimas byloje C-221/09, *AJD Tuna Ltd v. Direttur tal-Agricoltura u s-Sajd, Avukat Generali*, 71-72 punktai ir juose nurodyta teismų praktika.

⁷⁹ Bendrojo Teismo 2012 m. rugsėjo 27 d. sprendimą byloje T-387/09, *Applied Microengineering Ltd v. Komisija*, 56-62 punktai.

įmonių veiksmų atitiktis įstatymo reikalavimams nėra priimtas teisės aktuose numatytas Konkurencijos tarybos sprendimas.

(114) Atsižvelgus į tai, kas išdėstyta, nėra pagrindo teigti, kad UAB „RIMI LIETUVA“ galėjo turėti pagrįstus lūkesčius, kad jos naudojamos sutartys neprieštarauja MPĮNVDĮ, įskaitant ir šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 8 punkto, reikalavimus.

10. Dėl UAB „RIMI LIETUVA“ taikytinų sankcijų

(115) Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo 9 straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad Konkurencijos taryba, nustatiusi šio įstatymo pažeidimą, vadovaudamasi objektyvumo ir proporcingumo principais, turi teisę skirti mažmeninės prekybos įmonei šiame įstatyme nustatytą baudą ir nustatyti įpareigojimą mažmeninės prekybos įmonei nutraukti draudžiamus nesąžiningus veiksmus ar įpareigojimą atlikti veiksmus, atkursiančius ankstesnę padėtį ar pašalinančius pažeidimo pasekmes, įskaitant sutarties pakeitimą.

(116) Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo 11 straipsnio 3 dalis numato, kad už šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje nurodytus draudžiamus nesąžiningus veiksmus mažmeninės prekybos įmonėms skiriama piniginė bauda iki 115 848 Eur. Vadovaujantis šio straipsnio 5 dalimi, skiriamos baudos dydis priklauso nuo pažeidimo pobūdžio, pažeidimo trukmės ir masto, atsakomybę lengvinančių ir sunkinančių aplinkybių.

(117) Skiriant UAB „RIMI LIETUVA“ baudą atsižvelgiama į pažeidimo pobūdį – šiuo atveju UAB „RIMI LIETUVA“ atliko veiksmus, kurie draudžiami Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 8 punktu. Sutarčių nuostatos dėl ne mažesnio nei tam tikras pardavimo skatinimo biudžetas metams nustatymo, preliminaraus ir neišsamaus skatinimo išlaidų paskirstymo numatomiems skatinimo veiksams, pareigos teikėjams bet kuriuo atveju sumokėti visą biudžetą iki metų pabaigos, atlygio už pardavimų skatinimą ir (ar) prekių išdėstymą, RIMI teisės perskirstyti pardavimo skatinimo biudžeto sumas ir nesusitarus taikomo ankstesnių metų biudžeto bei jo analogiško paskirstymo, pažeidė MPĮNVDĮ 3 straipsnio 1 dalies 8 punkto draudimą numatyti reikalavimą tiekėjui apmokėti dalį mažmeninės prekybos įmonės arba kartu su ja vykdomo pardavimo skatinimo išlaidų ar kitaip už jas atlyginti ir neatitiko jame numatytų išlygos sąlygų. Draudžiami Įmonės veiksmai pasireiškė tuo, kad didmeninio pirkimo – pardavimo Sutartyse buvo įtvirtintos prekių pardavimo skatinimo veiksmų ir išlaidų reguliavimo nuostatos, kuriomis tiekėjams buvo nustatyti įpareigojimai, kuriais varžomos jų galimybės laisvai veikti rinkoje.

(118) Kaip jau buvo nurodyta šiame nutarime, tokiomis standartinėse Sutartyse įtvirtintomis prekių pardavimo skatinimo veiksmų ir išlaidų nustatymo nuostatomis, UAB „RIMI LIETUVA“ gavo vykdomo pardavimo skatinimo išlaidų apmokėjimą (atlyginimą) ir neužtikrino sąlygų tiekėjams sudaryti jų valių ir interesus atitinkantį susitarimą dėl pardavimo skatinimo veiksmų bei biudžeto, atsižvelgiant į tiekėjo pardavimų skatinimo strategijos ir rinkodaros pasikeitimus bei MPĮNVDĮ 3 straipsnio 1 dalies 8 punkto išlygos reikalavimus. Be to, tai, kad nepriklausomai nuo pardavimo skatinimo veiksmų įvykdymo, tiekėjai privalo sumokėti nustatytą pardavimo skatinimo biudžeto sumą metų pabaigoje kaip atlygį už veiksmus, kurie nebuvo atlikti, o nesusitarus, skirti ankstesnių metų pardavimo skatinimo biudžeto sumą, sukelia papildomą finansinę naštą ir nepagrįstas išlaidas tiekėjams. UAB „RIMI LIETUVA“ teisė perskirstyti pardavimo skatinimo biudžeto sumas, didina tiekėjų veiklos neapibrėžtumą, nes tiekėjų prekių pardavimų skatinimo veiksmai gali būti vykdomi ne jiems, tačiau mažmeninės prekybos įmonei, naudingu būdu.

(119) Be to, nagrinėjamos pardavimo skatinimą reglamentuojančios nuostatos sudaro sąlygas, remiantis ir UAB „RIMI LIETUVA“ Paaiškinimais, kad išlaidas prekių pardavimo skatinimui tiekėjai traktuoja kaip savo kaštus ir įtraukia į prekių kainą⁸⁰, gali būti perkeliamos į naujai tiekiamų prekių savikainą bei pardavimo kainą visoms mažmeninės prekybos įmonėms. Todėl pardavimo skatinimo veiksams skiriamos lėšos, gali lemti tiekėjų tiekiamų prekių kainų padidėjimą ir atitinkamai didesnes kainas galutiniams vartotojams.

⁸⁰ Bylos 1 tomas, 75 lapas.

(120) Nustatyta (nutarimo 3 dalis), kad nagrinėjamos Sutarčių nuostatos buvo įgyvendinamos faktiškai ir UAB „RIMI LIETUVA“ Sutartyse numatydamo pardavimo skatinimo biudžetą metams, reikalavė sumokėti atlygį ir nesusitarus kitiems metams taikydavo tą pačią biudžeto sumą.

(121) Nustatant UAB „RIMI LIETUVA“ skirtinos baudos dydį taip pat būtina atsižvelgti į pažeidimo trukmę ir mastą.

(122) Vertinant pažeidimo trukmę atsižvelgtina į Sutarčių, kuriose įtrauktos MPĮNVDĮ reikalavimus pažeidžiančios nuostatos, trukmę ir į MPĮNVDĮ galiojimą bei konkrečių Sutarčių nuostatų pasikeitimus standartinėje sutartyje.

(123) MPĮNVDĮ 3 straipsnio 1 dalies 8 punkto reikalavimus pažeidžiančios nuostatos dėl prekių pardavimo skatinimo veiksnių ir išlaidų buvo naudojamos dar nuo 2010 m. balandžio 1 d.⁸¹, kai įsigaliojo MPĮNVDĮ. UAB „RIMI LIETUVA“ nepateikė įrodymų, kad atitinkamos sutarčių nuostatos būtų pakeistos. Kadangi tokios sutartys sudaromos kiekvienais metais, o sudarytų sutarčių su draudžiamomis nuostatomis buvo visą 2010 – 2015 m. laikotarpį, pažeidimas truko nuo 2010 m. balandžio 1 d. bent iki šio nutarimo priėmimo dienos.

(124) Pastebėtina, kad tam tikrų Sutarčių nuostatų, taip pat draudžiamų MPĮNVDĮ atžvilgiu, pažeidimas truko trumpiau, t. y., nuo 2012 m., kai UAB „RIMI LIETUVA“ pakeitė savo standartinę Sutartį įtraukdama nuostatą dėl tokių pat pardavimo skatinimo biudžeto sumų taikymo ir jų paskirstymo taikymo kitiems metams, jeigu nėra sudaromas naujas susitarimas, bent iki šio nutarimo priėmimo dienos (nutarimo (11) ir (29) pastraipos).

(125) Vis dėlto ši aplinkybė nedaro įtakos bendrai MPĮNVDĮ pažeidimo trukmei, nes bet kuriuo atveju visą laikotarpį galiojo daug Sutarčių, kuriose buvo nuostatos dėl pardavimo skatinimo veiksnių ir išlaidų, pažeidžiančių MPĮNVDĮ reikalavimus.

(126) Apibendrinus tai, kas išdėstyta, konstatuotina, kad UAB „RIMI LIETUVA“ padarytas pažeidimas laikytinas tęstiniu pažeidimu, kuris truko nuo 2010 m. balandžio 1 d. bent iki šio nutarimo priėmimo dienos (iš viso beveik 5 metus ir 6 mėnesius), t. y. labai ilgai.

(127) Tačiau, įvertinusi RIMI argumentus, susijusius su klaidinga Konkurencijos tarybos parengtų MPĮNVDĮ stebėsenos pažymų interpretacija, Konkurencijos taryba daro išvadą, kad nagrinėjamu atveju yra pagrindas vadovaujantis objektyvumo ir proporcingumo principais sprendžiant dėl pažeidimo trukmės įtakos baudos dydžiui, atsižvelgti į papildomas aplinkybes. MPĮNVDĮ įsigaliojo tik 2010 m. balandžio 1 d. Tiek šis įstatymas galioja, tiek šio įstatymo stebėseną trunka santykinai neilgą laikotarpį, todėl nebuvo susiformavusios stebėsenos praktikos. Negalima atmesti, kad dėl šių išimtinių aplinkybių galėjo susidaryti situacija, kad UAB „RIMI LIETUVA“ galėjo klaidingai interpretuoti Konkurencijos tarybos atliekamą stebėseną ir jos pagrindu rengiamas metines pažymas kaip *ex ante* peržiūros įrankį Įmonės sutarčių atitikties MPĮNVDĮ nuostatomis vertinti. Tai galėjo lemti, kad UAB „RIMI LIETUVA“, nesulaukusi tiesioginių Konkurencijos tarybos pastabų dėl Sutarčių ne vienoje stebėsenos pažymoje, galėjo suklysti dėl Sutarčių atitikties MPĮNVDĮ reikalavimams.

(128) Vis dėlto, Konkurencijos taryba atkreipia dėmesį, kad jau 2014 m. vasario 28 d. Konkurencijos tarybos Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksnių draudimo įstatymo stebėsenos pažymoje Nr. 7D-1 (toliau – 2014 m. pažyma)⁸², buvo tiesiogiai nurodyta, kad pažyma iš esmės yra informacinio pobūdžio dokumentas, kuriame pateikiami teiginiai ir išvados neapriboja Konkurencijos tarybos atliekant tyrimus dėl galimų šio įstatymo pažeidimų. Pažymoje pateikiama tik apibendrinta MPĮNVDĮ stebėsenos informacija, kuri nereiškia individualios situacijos vertinimo.

(129) Dėl šių priežasčių nagrinėjamu atveju baudos dydžio skaičiavimui atsižvelgiama į pažeidimo laikotarpį, kurio pradžia laikytina 2014 m. kovo 3 d., kai buvo paskelbta 2014 m. pažyma ir UAB „RIMI LIETUVA“ turėjo sužinoti apie informacinį MPĮNVDĮ stebėsenos pobūdį ir neabejotinai suprasti, kad jos Sutarčių nuostatos galėjo pažeisti MPĮNVDĮ reikalavimus. Šio

⁸¹ Nors nuostatos dėl prekių pardavimo skatinimo veiksnių ir išlaidų Sutartyse su tiekėjais buvo naudojamos ir anksčiau, tačiau pažeidimo vertinimui aktualus nuostatų naudojimas tik įsigaliojus Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksnių draudimo įstatymui, t. y. nuo 2010 m. balandžio 1 d., kai šios nuostatos buvo uždraustos.

⁸² Paskelbta Konkurencijos tarybos interneto svetainėje 2014 m. kovo 3 d. http://kt.gov.lt/mp/pazymos/pazyma_2014-03-03.pdf

laikotarpio pabaiga laikytina šio nutarimo priėmimo diena. Taigi baudos dydžiui įtaką darantis pažeidimo laikotarpis truko bent 1 metus 6 mėnesius.

(130) Vertinant pažeidimo mastą atsižvelgiama į tai, kad, kaip nustatyta nutarimo (34) pastraipoje, Sutartys, kuriose buvo įtvirtintos MPĮNVDĮ 3 straipsnio 1 dalies 8 punkto reikalavimams prieštaraujančios nuostatos, buvo standartinės ir sudaromos su visais maisto prekių ir gėrimų tiekėjas dėl bet kurių tiekiamų maisto prekių ir gėrimų, t. y. iš viso bent 500 maisto prekių ir gėrimų tiekėjų atžvilgiu, kurių prekės sudarė didelę UAB „RIMI LIETUVA“ tiekėjų ir atitinkamai prekių asortimento dalį. Jokių papildomų susitarimų dėl nuostatų apie prekių pardavimo skatinimo biudžeto dydį, paskirstymą ir apmokėjimo sąlygų negaliojimą sudaryta nebuvo.

(131) Pažymėtina ir tai, kad nagrinėtos Sutarčių nuostatos buvo įgyvendintos daugelio maisto prekių ir gėrimų tiekėjų atžvilgiu (nutarimo (35)-(37) pastraipos). 2014 m. konkretūs pardavimo skatinimo biudžetai buvo numatyti bent 245 tiekėjų atžvilgiu, o pardavimų skatinimo akcijose dalyvavo [KOMERCINĖ PASLAPTIS] maisto prekių ir gėrimų tiekėjai, iš kurių tik apie [KOMERCINĖ PASLAPTIS] tiekėjų neturėjo metinio skatinimo biudžeto. Nėgana to, tiekėjų atžvilgiu buvo taikyta santykinai didelė dalis ankstesnių metų pardavimo skatinimo biudžeto sumų, ir net [KOMERCINĖ PASLAPTIS] tiekėjų, neišnaudojus viso biudžeto, pateiktos sąskaitos likusiai biudžeto sumai – iš viso [KOMERCINĖ PASLAPTIS] Eur.⁸³

(132) Taigi, Konkurencijos taryba daro pagrįstą išvadą, kad pažeidimo mastas buvo didelis.

(133) UAB „RIMI LIETUVA“ atsakomybę lengvinančių ar sunkinančių aplinkybių Konkurencijos taryba nenustatė.

(134) Įvertinus aukščiau paminėtas baudos skyrimui reikšmingas aplinkybes bei vadovaujantis objektyvumo ir proporcingumo principais, UAB „RIMI LIETUVA“ už Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 8 punkto reikalavimų pažeidimą skiriama 73 000 (septyniasdešimt trijų tūkstančių) Eur pinigine bauda.

Vadovaudamasi 3 straipsnio 1 dalies 8 punktu, 9 straipsnio 2 dalies 1 punktu, 3 dalimi bei 11 straipsnio 1, 5 ir 6 dalimis,

Konkurencijos taryba n u t a r i a :

1. Pripažinti, kad UAB „RIMI LIETUVA“ 2010-2015 m. didmeninio pirkimo – pardavimo sutartyse su maisto prekių ir gėrimų tiekėjais įtvirtinusi šiame nutarime nagrinėtas ir toliau nurodytas nuostatas dėl prekių pardavimo skatinimo veiksmų ir išlaidų reglamentavimo, pažeidė Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 8 punkto reikalavimus:

1.1. tiekėjų iš anksto metams skiriamo ne mažesnio nei tam tikras pardavimo skatinimo biudžeto, jo preliminarus ir negalutinio paskirstymo skatinimo veiksams bei įpareigojimo skirtą biudžetą kuriuo atveju sumokėti ne vėliau kaip iki metų pabaigos (2012 m. Sutarties 12.1 punktas, 2010 m. priedo Nr. 2 „Bendradarbiavimo sąlygos“ 5 ir 5.2 punktai bei 2012 m. priedo Nr. 2 „Bendradarbiavimo sąlygos“ 6 ir 6.7 punktai);

1.2. atlygio už pardavimo skatinimą ir (ar) prekių išdėstymą, kuri sudaro skirtumas tarp pardavimo skatinimo biudžeto ir jo faktinių išlaidų (2010 m. priedo Nr. 2 „Bendradarbiavimo sąlygos“ 5 punktas bei 2012 m. priedo Nr. 2 „Bendradarbiavimo sąlygos“ 6.5 punktas);

1.3. ankstesnių metų pardavimo skatinimo biudžeto ir jo analogiško paskirstymo taikymo nesusitarus dėl pardavimo skatinimo biudžeto ir mažmeninės prekybos įmonės teisės savo nuožiūra perskirstyti pardavimo skatinimo biudžetą (2012 m. Sutarties 12.2 punktas, 2010 m. priedo Nr. 2 „Bendradarbiavimo sąlygos“ 5.1 punktas bei 2012 m. priedo Nr. 2 „Bendradarbiavimo sąlygos“ 6.6 punktas),

2. Įpareigoti UAB „RIMI LIETUVA“ nutraukti šio nutarimo rezoliucinės dalies 1 punkte nurodytus draudžiamus nesąžiningus veiksmus.

3. Už šio nutarimo rezoliucinės dalies 1 punkte nurodytą pažeidimą UAB „RIMI LIETUVA“ skirti 73 000 (septyniasdešimt trijų tūkstančių) Eur pinigine baudą.

⁸³ UAB „RIMI LIETUVA“ 2015 m. birželio 19 d. rašto priedai Nr. 1 ir 7 (bylos 3 tomas, 95 lapas; bylos 5 tomas, 2-3 lapai).

4. Įpareigoti UAB „RIMI LIETUVA“ per 5 darbo dienas nuo šio nutarimo rezoliucinės dalies 2 punkte nurodyto įpareigojimo įvykdymo ir per 5 darbo dienas nuo šio nutarimo rezoliucinės dalies 3 punkte nurodytos baudos sumokėjimo pranešti apie tai Konkurencijos tarybai ir pateikti tai patvirtinančius įrodymus.

Nutarimas per 20 dienų nuo jo gavimo dienos gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui.

Vadovaujantis Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo 11 straipsnio 10 dalimi, paskirta pinigine bausme per tris mėnesius nuo nutarimo gavimo dienos turi būti sumokėta į biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą⁸⁴ (įmokos kodas 6920, lėšų gavėjas – Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, juridinio asmens kodas – 188659752).

Pirmininkas

Šarūnas Keserauskas

⁸⁴ Nr. LT78 7290 0000 0013 0151 (AB „Citadele“ bankas); Nr. LT74 4010 0510 0132 4763 (AB DNB bankas); Nr. LT05 7044 0600 0788 7175 (AB SEB bankas); Nr. LT32 7180 0000 0014 1038 (AB Šiaulių bankas); Nr. LT74 7400 0000 0872 3870 (*Danske Bank A/S* Lietuvos filialas); Nr. LT12 2140 0300 0268 0220 (*Nordea Bank AB* Lietuvos skyrius); Nr. LT24 7300 0101 1239 4300 (AB „Swedbank“); LT42 7230 0000 0012 0025 (UAB Medicinos bankas).